

Öklök argumentuma

Az a tiszteletreméltó angol lord, aki a parlamentáriszmus eddigéig jól bevált rendszerével ajándékozta meg az alkotmányosság után sóvárgó emberiséget, jó néhány évszázaddal ezelőtt, bizonyára hitetlenkedve csóválgatná tisztes hírnévben megkopaszodott fejét, ha kezébe kerülnének a mai modern világsajtó lappeldányai, amelyek öles hasábokon, különféle verekedésekről, tettleges incidensekről és inzultusokról számolnak be. Mert igen valószínűnek látszik, hogy a tiszteletreméltó peernek nem sikerülne annyi erőszakot vennie józan ítélőképességén, hogy indokolni tudná azokat a tumultuózus, inkább haretéri, mint parlamenti jeleneteket, amelyek ennek a hétnek az elején, az európai államok több nagytentélyű törvényhozó-házában, gyors egymásutánban lejátszódtak.

Mintha nem volna elég látványosságnak a világ közvéleménye számára, a távoli Kelet háború-nélküli tömegvilágossága: tegnapelőtt a román kamarában boxolja le egyik volt miniszter az öt panamával vádló képviselő-társát, tegnap a német birodalmi gyűlésen sorakoztak fel egymás ellen a felzigatott képviselők, ma pedig a francia kamarában verekedtek össze a honatyák olyan kérdések felett, amelyek inkább az elme higgadtságát és bölcs megfontolását, mint az öklök brutális argumentálását igénylik. Az egyes országokban az egyes pártok elvi jelentőségű küzdelmei ezen az alapon mindinkább elveszítik eredeti jelentőségüket és közönséges tülekedéssé alacsonyodnak a hallgatag közvélemény előtt, amely mindenképpen csalódik a szokatlan előadásban. Ha valaki box-mecset kíván látni, cirkusba megy, vagy valamelyik sportegyesület helyiségébe. A rohamcsapatok elkeseredett egymásba-keveredését sem abban a helyiségben szokta végigszenvedni az európai ember, ahol számára a törvényeket csinálják és ha a parlamentben ököllesnek egymásnak a tisztelt képviselő urak, ez legalább is van olyan komikus, mintha egy-egy vad box-csapat törvények vitájával próbálná szórakoztatni a sportpályán a fyersebb izgalmakra vágyó közönséget.

A parlamentek fórumain hűtendő élet gyakori durva incidenseiben, tagadhatatlanul van valami korszerű jellegzetesség, jellemző tünete az ideges korszellemnek, ami már maga sem tudja: a genfi tárgyalótermek hűvös és higgadt harci taktikáját, vagy a japán-kinai vérgőzös viták diplomáciai módszereit kövesse, hogy végre is kiláboljon ebből az idegtépés és életet apasztó válságból, amibe a világ a háborút követő békekötések óta került. Mindinkább az öklök argumentuma kerül alkalmazásba ott, ahol a rosszindulat, a csökönység még a legsúlyosabb érvek előtt sem hajlandó meghajolni. A világ háborús pszichózisa vigyorog ki ezekből a visszatartó parlamenti kézitűsákból.

Talán tulzott következtetés volna az egyre megismétlődő eseményekből a parlamentáriszmus intézményének divatjammult és ma már meg nem felelő jelentőségére következtetni, az egyes népek és embertömegek alkotmányos életformáival kapcsolatban. Annnyit azonban bizonyos, hogy új és még kialakulatlan erők feszegetik a parlamentek eddigi formáinak kereteit és ezek ellen már nem mutatkozik az az erkölcsi erő, amely gátat vehetne a politikai pártok tekintélyromboló és bizalmatlanságot keltő, visszatartó verekedéseinek. A parlament rendjét, külsőségeinek formáit, ilyen körülmények között is helyre lehet állítani, de a közélet tisztaságát, a tömegek bizalmát és a népek tekintélyét annál nehezebben.

Japán visszautasította a Népszövetség felhívását

Tovább folyik a vérengzés Sanghai körül — A kínaiak visszavernek minden japán támadást — „Ha éhesek vagytok: egyetek japán húst, ha szomjasok: igyatok japán vért!”

Meggyilkoltak egy kínai tábormokot

Sanghai-ból jelentik: A japánok ma délben elfoglalták a több nap óta ostromolt Kirngvant. Ezzel átlettek a vasúti vonalat is és Teichang ellen vonulnak. A harcok ezáltal Sanghai közvetlen közeléből eltávolodtak, kivéve Sapeit.

A XIX. kínai hadsereg parancsnoka legelőbb kapottak minősítette azokat a híreket, mintha közöttük és a nankingi kormány között megszakadt volna az érintkezés. Ellenkezőleg, a nankingi kormány látja el őket municióval és tartalékokkal. A nemzeti hadsereg harmincezer emberét helyezték ismét parancsnoksága alá és rendelték frontszolgálatra. Leszögezte végül, hogy Kína is békét kíván, azonban nem azon az alapon, ahogy azt a japán ultimátum elképzei. Elismeri, hogy a japán katonaság technikai előnnyel fölötté áll a kínaiaknak, ez azonban nem minden.

Későbbi jelentések szerint, a keletkínai vasútvonalon fekvő Inuanit vasútállomás körül a japán-kinai harcok kiújultak. A japánok sok áldozatot vesztek.

A kínaiak cáfolják a hírt, mintha a japán repülők összelőtték volna repülő-parkjukat.

Mandzsuria új neve egyébként Daido lesz, ami ősi kínai nyelven annyit jelent, mint Nagy Unio. Fővárosa a Mukden—Karabin között lévő Csangcsin.

A kínai repülők röpiratokat szórtak ma le Sanghai utcáira, amelyekben ilyen felszólítások olvashatók:

— Ha éhesek vagytok, egyetek japán húst, ha szomjasok vagytok, igyatok japán vért. Bojkottáljátok Japánt!

Tokioi jelentések szerint, Takamatsua japán pénzügyminiszter, aki elejétől fogva, főlősleges pénzkidobásnak tartja a hadjáratot Kína ellen, valószínűleg enged a közhangulatnak és lemond.

Tokióból jelentik: A Népszövetség tizenkettes tanácsának felhívására adott japán válasz kihangsúlyozza, hogy a hatalmak nyitott kaput döngöttek akkor, amidőn Japánhoz intéztek felhívást a keleti konfliktus ügyében. Japán szerint, a felhívást mindenestre a támadó félhez, Kínához kellett volna intézni. Japán elismeri, hogy a tizenkettes tanács valóban emberbaráti szándékokat tanusít és ismételtlen biztosítja a tanácsot, hogy ragaszkodik a békés megegyezéshez. Az esetben, ha a tanácsnak sikerül Kínát békés magatartásra bírni, Japán lesz az első, amely örömet fejezi ki a békekötés felett.

Nankingból jelentik: Ma este Kurbinból az a hír érkezett, hogy meggyilkolták Ma-Csang-San kínai tábormokot. Ma-Csang-San sokáig ellenállt a mandzsuriai hareszintéren lezajlott japán támadásoknak.

Utépitési panamák ügye a parlament mai ülésén

„Péntek, szerencsétlen nap”, tehát az interpellációkat szombatra halasztották — A szenátus is megszavazta a kompenzációs pénztár visszaállítására szóló törvényavasítatot — „Náunk valóban rosszak az utak,” á lapította meg lorga miniszterelnök —

Leszállították az üzletbérek után kivetendő adókulcsot

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Lascu élesen visszautasítja a pénzügyminiszternek tegnap vele szemben tanusított modorát. Kijelenti, hogy a Kamara presztizse nem engedi meg, hogy egy miniszter az asztalt csapkodja és káromkodjon, mint ahogy azt tegnap Argetoianu tette.

A pénzügyminiszter ezután javaslatot nyújt be az álláshalmozásról, valamint az adótörvény módosításáról. Az előbbi törvény értelmében *mindenki csak egy szolgálatot teljesíthet, egy fizetést és egy napidíjat kaphat.* Ha valakinek két állása van, akkor csak abban az esetben szolgálhat két helyen, ha különböző időben látja el szolgálatát. *Az új adótörvény értelmében az üzletbérek alapján eddig megállapított adókulcsot ötről másfélre csökkentik,* azoknál a kereskedőknél, akiknél nem a helyiség képezi a jövedelmezőség legfőbb kritériumát, míg azoknál, akiknél a jövedelem megállapításának egyik legfontosabb tényezője az üzlethelyiség, *a kulcs két és félre csökken.* Argetoianu ezután bejelenti, hogy a Kamara holnap megkezdi a konverziós javaslat vitáját. A miniszter szavait a képviselők élénk tetszéssel

fogadták. Argetoianu épp a konverziós javaslat tárgyalására való tekintettel arra kéri a képviselőket, hogy az interpellációkat halasszák szombatra.

Egy hung: Miért nem péntekre?

Argetoianu: Mert péntek szerencsétlen nap.

Otetelesanu parlamenti bizottság kiküldését kéri azokkal a vádakkal kapcsolatban, melyek Popovici volt pénzügyminiszterrel szemben hangzottak el és amelyeknek tárgyát az utszerződés képezte. Lorga a parlamenti bizottság kiküldése ellen szólal fel, mivel a közlekedésügyi miniszteriumi ugyis most tanulmányozza a kérdést és az egy hét múlva a parlament elé kerül. Otetelesanu nem érti, hogy a miniszterelnök miért tagadja meg a parlamenti bizottság kiküldését.

Lorga: Elvileg nincs kifogásom a bizottság kiküldése ellen, de azt most nem tartom célszerűnek.

Lupu Otetelesanu álláspontját védi és hangsúlyozza, hogy az utépitésével kapcsolatban páratlan botrányok történtek, amelyekre fényt kell deríteni. Meg kell szüntetni azt a rend-

szert, hogy amíg máshol tíz százalék a privátió, addig nálunk a privátió nemeseen 90 százalékot képez.

Jorgá: Mindezek ellenére én azt javaslom, hogy várjunk egy hétig. Nálunk valóban rosszabb az utak, rosszabbak, mint sok kisebb és szeényebb országban. Ime, felolvastam Venizelos görög miniszterelnöknek egy levelét, amely szerint Görögországban ötezer kilométer utat építenek. Hasonló építkezések folytak Bulgáriában is.

Ghelveanu a nemzeti-parasztárt álláspontját fejt ki. A nemzeti-parasztárt sür-gős vizsgálatot követel az ügyben, hogy végre tisztázást nyerjenek az ellenük elhangzott vádak. A nemzeti-parasztárt tehát csatlakozik a javaslatához, amely parlamenti vizsgálóbizottság kiküldését kéri. A javaslatot áttették a Kamara illetékes bizottságához. **Zumbracu** a kamatlábnak hat, illetve nyolc százalékra való leszállítását kérte. **Radu Matei** a posztópar kríziséről beszél. Ezt főleg annak lehet betudni, hogy az állam és így a hadügyminiszterium nem fizetik ki tartozásaikat. A Bán-ságban még egyetlen ilyen gyár működik és

ennek is a kemény élethelyzet miatt be kell majd csuknia.

Costinescu parlamenti kezdeményezéséből javaslatot terjeszt be, amelynek értelmében azoknál a házaknál, amelyeket részlettörlesztésre építettek, a részleteket 30—40 százalékkal csökkenteni lehessen, mivel azoknak a jövedelmei, akik ezeket a házakat építették, természetesen csökkentek. **Trancu-Iasi** a tegnapi meg-szavazott törvénnyel kapcsolatban, amely a Kompenzációs Pénztár felállítását rendeli el, olyan módosítást kér, hogy a törvény rendelkezései alól a külföldi könyvek és folyóiratok kivételét képezzenek. A Kamara ezután áttért a műszaki hadtestek létesítéséről szóló törvényjavaslat vitájára.

A szenátus ma tárgyalta le a Kompenzációs Pénztár felállításáról szóló törvényjavaslatot. **Gyártás Elemér** szintén annak érdekében szólalt fel, hogy a külföldi sajtótermékek kivételét képezzenek a törvény rendelkezései alól. **Argetoianu** megígérte, hogy erre a kívánságra külön figyelemmel lesz és a végrehajtási utasításban hasonló értelemben fog intézkedni. A javaslatot a szenátus 127 szavazattal egy el-lenében elfogadta.

Fényár ömlik az éjszakai Aradra Érdekes terv a közvilágítás megreformálására

Kivilágítják a külvárosokat is — A Szentháromság- emlékoszlop elhelyezése — Aszfalt-szigetek a forgalom központjában — A városháza elől eltűnik az autó- és bérkocsi-stand — Nappali fény a Sugáruton és a főuccákon

A tervet ez év júliusáig valósítják meg

Aradváros mérnöki kara **Muresan János** városi főmérnök és **Sincal Jenő** autobus-üzemigazgató mérnök vezetésével ma mutatta be **Radu Cornél dr.** interimár-bizottsági elnök előtt azokat a gondosan kidolgozott terveket, amelyek szemléltető módon azokat a nagyszabású újításokat tüntetik fel, amelyeket 1932. év júliusáig a város mérnöki hivatala az aradi villanygyár igazgatóságával karöltve valósítanak meg Aradváros közvilágításának gyökeres reformálása érdekében. Amint az *Aradi Közlöny* még az elmúlt év őszén több részletes cikket írt róla, Aradváros vezetősége komoly programként tüzté ki maga elé, hogy a város közvilágítását kiemelje a mai szegényes állapotából és méltó tényre ad az esti és éjjeli órákban is Arad artisztikus uccái és középületei számára, egyúttal pedig az esti forgalmat megnehezítő sötétséget egyszer s mindenkorra száműzi a város főbb utvonalaiból.

Akarnak helyezni a Szentháromság-szobrot

Aradváros villanyvilágítási reformját megvalósító, szemléltető terveket és műszaki rajzokat **Sincal Jenő** városi főmérnök készítette el. A tervek elsősorban is a Sugárút közvilágításának kibővítésére vonatkoznak. Kifőnös tekintettel a Sugárutnak arra a szakaszára, mely a városházától a Városi Színház épületeig húzódik el. Ezen az utvonalon, amint már elhatározta a város vezetősége, **Muresan János** főmérnök tervei szerint 25—25 méter távolságban vas-kandelábereket állítanak fel a gyalogjárók mentén, amelyek kilenc méter magasban emelkednek az uttest és a gyalogjáró fölé. Ezeket a vasoszlopokon két kar hajlól ki, egyik alacsonyabban a gyalogjáró fölé, a másik magasabban az uttest fölé hajlik, egy 300 wattos villanykörtevel, a gyalogjáró fölé hajló kar pedig egy 100 wattos villanykörte fényével fogja felélenkíteni a jelenlegi sötétséget. Az uttest két oldalán felállítandó vas-kandeláberektől függetlenül megmarad a középső uttestet megvilágító, jelenlegi függőrendszeres villanyvilágítási hálózat is.

Az utvonál végén álló **Szentháromság- emlékoszlop** elhelyezéseink szerint más helyre helyezi el a város építkezési terve. Ezzel a

tervvel kapcsolatban egy kis aszfalt-szigetet épített a város a Városi Színház-épület előtti térségre, amely mintegy négyfelé választja az ott összehaladó forgalmat. Erre az oválisra tervezett aszfalt-szigetre kerül két kilencméteres magasságú vasoszlop, amelynek két, egymástól ellentétes irányban kihajló, artisztikusan ki-

Argetoianuhoz készülnek az aradi városi tisztviselők

A belügyminiszter elengedte a lasi-i városi tisztviselők 1932. évi áldozati adóját — Mi a helyzet Aradon? — Közel két és félmillió lejt fizetnek évente Aradváros pénztárába a városi tisztviselők

Országos szenzációvá dagadt a belügyminiszter határozata az áldozati adó engedéséről

Általános izgalmat keltett ma az aradi városházán a tisztviselők körében egy feltűnést-keltő értesülés, amely Bucurestiből érkezett az aradi városházára. Arról van szó, hogy a belügyminiszteriumból kiszivárgott hírek szerint a belügyminiszter, tehát **Argetoianu** a lasi-i interimár-bizottsági elnök kérésére felmentette a lasi-i városi tisztviselőket a „curba de sacrificiu”, a hírhedt áldozati adó fizetésének kötelezettsége alól — az 1932. esztendőre.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa a valóban szenzációként ható híradás vétele után azonnal illetékes helyhez fordult kellő információkért, ahol a városi tisztviselők körében elterjedt híradást újfólag megerősítették.

— A hír valóban megérkezett ma az aradi városházára — mondotta informátorunk. — A lasi-i városvezetőség kétféle indokkal kérte a belügyminiszteriumtól a tisztviselők számára ezt a jelentékeny kedvezményt. Az egyik indok az volt, hogy a legutóbbi fizetésredukció lehetetlenné tette a lasi-i városi adminisztráció tisztviselői számára azt, hogy megfelelhessenek a leépített létszám mellett felgyűlt feladatoknak. A másik indok pedig az a tény volt, hogy az egyes városok vezetőségei eddig sem fizették be a pénzügyminiszteriumba vagy a belügyminiszteriumba a tisztviselőktől levont áldozati adót, hanem a saját céljaikra használták fel. Iasiban különben is az volt a helyzet, hogy a városi vezetőség levonta ugyan az áldozati adót a tisztviselőktől, de ugyanakkor különféle törvényes címeken a levont összeget

dolgozott vaskaria ugyancsak 300—300 wattos fényerősséggel száll majd szembe az **Andrássy-tér** jelenlegi sötétségével.

Kellemes meglepetésére fog szolgálni a Szabadság-tér lakóinak is a tér jelenlegi világitási viszonyainak gyökeres átalakítása. Tizenkét vas-kandeláber kerül a tér négy oldalára, ugyanolyan, mint amilyeneket az **Andrássytér**en kétoldalt állítanak fel. A tér közepére egy két-águ kandelábert állítanak fel, ugyancsak 300—300 wattos fényerősségű villanykörtekkel. A városháza előtti teret ugyancsak erősen átalakítják az ott felállítandó vaskandeláberrel. A városháza előtti gyalogjáró külső szélén három, a szembelevő oldalon ugyancsak három vaskandeláber kerül, a különböző magasságú karokkal és különböző fényerősségű körtekkel. A városháza előtt állomásozó taxi-stand és bérkocsi-stand minden valószínűség szerint eltűnik és helyüket egy ugyanolyan minőségű aszfaltsziget foglalja el, de az előbbinél jóval szélesebb méretekben. Ezek az aszfaltszigetek egyúttal menedékkül szolgálnak a későbbi aradi lakosoknak a várható nagy forgalom közepette, amide a városháza előtt az uttest egyik oldaláról a másikra átmeunek. A városháza előtti aszfalt-szigetre is két kandelábert terveztek a nagyszabású munkákat előkészítő mérnökök.

A külvárosok világitása

Értesüléseink szerint párhuzamosan a város belterületén meginduló nagyszabású villanyvilágitási felszerelésekkel kapcsolatban a város külső részeiben is szaporítani fogják a közvilágitás céljaira szolgáló villanykörtek számát. *Igy Ségában, Mikalákn, a Mosóczy-telepen és különösen a Ludig-tanyán számos új villanykörte kerül felszerelésre.* Ha a bemutatott tervek megvalósítása elé semmiféle előre nem látott akadály nem gördül, úgy Arad régi uccáira már a nyári hónapokban rá sem lehet majd ismerni. Fényárban fognak fürdeni a csillogó gyalogjárók, amelyek ma fényüket jórészt a nyitott üzlethelyiségektől nyerik és a Lutai-féle lócákról — tekintettel a meggyarapodott villanyvilágitásra — mindörökké száműzve lesz a szerelem és a homályos nyári esték édesbus, vagy keserű romantikája.

vissza is juttatta a tisztviselőknek.

— Mi a helyzet Aradon? — vetették fel a kérdést.

— Aradon — mondotta illetékes informátorunk — a tisztviselők áldozati adóját a város vezetősége ez évben is a költségvetés kiegyensúlyozására fordította. Ez az összeg évente 2 millió 300.000 lejt tesz ki Aradon, ami a város költségvetésének szempontjából nem egy jelentékeny összeg, de a tisztviselők szem-szögéből tekintve, pótolhatatlan veszteség. Még **Lutai Cornél** polgármestersége alatt történt, hogy a város egyik vezető-tisztviselője, látva azt, hogyan értelmezik a többi városok vezetőségei a városi tisztviselők áldozati adójának levonását, azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy Aradváros vezetősége is re-kompenzálja a tisztviselői kart a curba de sacrificiu veszteségeiért. Felvetette azt a lehetőséget, hogy az elvett vasúti jegykedvezmény helyett folyósítsa a város vezetősége minden egyes tisztviselője számára megfelelő pótlékot a levont összeg terhére. Vagy terve lehetővé, hogy a szabadságra menő városi tisztviselők ne aradi lakásukban töltsék el vakációjukat, hanem elmehessenek egy kis levegőváltásra máshová.

— Az aradvárosi tisztviselők — felelte be érdekes ismertetését illetékes informátorunk — mindenesetre közelebbről utána néznek a lasi-i városvezetőség által elért miniszteri határozatnak és ennek alapján hasonló lépésre tesznek előkészületeket. **Argetoianu** belügyminiszternél,

Izgalmas szembesítések az aradi nagy-per mai főtárgyalásán

Taranu Viktor pénzügyi vezérfelügyelő érdekes vallomása — Dr. Reusz Miklós nem tudott a hamis bárcákról — Tanuk, akik nem akarnak vallani Heves viták a védő és a tanu között — Anastasiu rosszul lett a tárgyaláson

Valószínűleg csütörtök délelőtt hoznak ítéletet

Az aradi törvényszék Popescu-Mager dr. — Seracu-tanácsa ma reggel tovább folytatta Reusz Miklós dr., illetve a Flora-likörgyár ügyének tárgyalását. Legelső tanunak Taranu Victor aradi pénzügyi vezérfelügyelőt hallgatta ki a törvényszék, aki elmondotta, hogy miniszteri utasításra, valamint Reusz Miklós dr. által beadott kérelemmel kapcsolatban vezette be az ügyben a nyomozást. A miniszteri utasítás általánosságban szólt az Aradon s a szomszédos megyékben lévő feketeszesz visszaélések felderítésére, amelyet Reusz Miklós dr. beadványa azzal a nyomozással kapcsolatban kérte a vizsgálat bevezetését, amelyet Varadin ezredes folytatott le Aradon. Reusz dr. beadványához két szeszforgalmi bárca volt csatolva, amelyekkel Temesvárról szállították át szállítmányokat és tulajdonképpen az első nyomokra ezeknek a bárcáknak az alapján bukkant rá Taranu vezérfelügyelő.

Temesvárra utazott át, ahol megállapította, hogy a szállítási igazolványokat hamis igazolványok alapján állították ki és azokkal adózatlan szeszt szállítottak. A temesvári nyomozással kapcsolatban jutott el Konyalitska soffőr nyomára, akinek későbbi kihallgatásából megállapította, hogy azok az adatok felelnek meg a valóságnak, amelyeket a soffőr Beles Jenő dr. közjegyző előtt írt alá. A vizsgálat során megállapította azt is, hogy Reusz dr. nem tudott arról, hogy ezek a kísérő bárcák hamis igazolványok alapján lettek kiállítva.

Élénk vita indult meg ezután arra vonatkozólag, hogy ezeket a bárcákat több szállítmányhoz is fel lehetett-e használni. Reusz Miklós dr. a temesvári szállítmányokkal kapcsolatban kijelentette, hogy egy-két napi időközökben kapta meg azokat a szállítmányokat, míg Konyalitska ezzel szemben tíz és ennél több napi időközökre emlékszik vissza.

Taranu Victor vezérfelügyelő ezzel kapcsolatban azt vallja, hogy a jegyzőkönyvek tanúsága szerint ez a mennyiség az udvarban volt lerakva a Flora-likörgyárnál, viszont nem lehet megállapítani, hogy a gyár a regiszterekbe bevezette-e, mivel ezek a regiszterek eltűntek. A bárcákból viszont nem lehet megállapítani, hogy a tulajdonképpeni szállítmány tiszta szesz, borpárlat, vagy pedig szimpla volt, mert azt csak egy helyszíni vizsgálat tudta volna teljes határozottsággal kimutatni. A küldő gyár, Klein és Dán-éle temesvári szesz-főzde pálinkára állította ki a két bárcát.

A tanuk megtagadják a vallomást

A tanu ezután rátért arra, hogy a nyomozás során megállapította, hogy a Polatsek-féle szeszgyártól is le lett szállítva 38 hektoliter szesz-szállítmány, amely nem volt bevezetve a regiszterekbe s amelyeket így azoknak hiányában most már nem is lehet ellenőrizni. Pop Sándor dr. és Fischer Jenő dr. védők intették ezután több kérdést a tanuhoz arra vonatkozólag, hogy történhetett-e szesz-szállítmányok küldése ugyanannak a bárcának az alapján, amelyekre Taranu vezérfelügyelő kijelentette, hogy nem, mert a kísérő bárcákat a szállítmány beérkezése után a törvény szerint nyomban be kell mutatni az adóhivataloknak.

Ezzel kapcsolatban kijelentette Taranu vezérfelügyelő, hogy a Polatsek-féle szállítmányok után felvett kihágási jegyzőkönyveket a miniszterium jóváhagyta.

Goth Ede, a Bing és Társa-cég volt alkalmazottja mondotta el tanuvallomását, akit a törvényszék arra vonatkozólag hallgatott ki, hogy az aradi pénzügyigazgatóságtól mikor kapott elismervényt azok után a regiszterek

után, amelyeket a pénzügyigazgatóságnál beszedtetett. A tanu elmondotta, hogy ezeket a regisztereket 1931. januárjában vitte fel és elismervényt ugyanezen év novemberében kapott csupán, mikor arra a cégnek szüksége volt. Így tehát a benyújtott regiszterek után sem iktató számot, sem pedig elismervényt nem kapott, akkor, amikor azokat ténylegesen beszedtetett.

Konyalitska Józsefet, az ügyben szereplő soffőr apját hívta fel ezután a törvényszék tanuvallomásának megtételére, aki azonban kijelentette, hogy ő nem kíván vallomást tenni. Ugyanezt jelentette ki Radványi Mihály volt hajózási főtisztviselő is, aki a tanuvallomást megtagadta.

Fischer Jenő dr. jelentette be ezután a törvényszéknek, hogy mint védőügyvéd, lemond tanuvallomási jogáról.

Izgalmas vita

Gammer György ujaradi szesznagykereskedő kihallgatása következett ezután, akit Konyalitska soffőr szerepére vonatkozólag hallgattak ki. Gammer György elmondotta, hogy Konyalitska a rendőrség detektívje kísérték fel a rendőrprefekturára, ahol húzamosabb időn keresztül tartották, amékkül, hogy kihallgatását elrendelték volna. Amidőn Konyalitska visszajött a rendőrségről, szólt neki, hogy keresse föl Fischer Jenő dr. ügyvédet. Izgalmas szembesítés következett ezután Gammer és volt soffőrije között.

Popescu elnök: Adott-e utasítást a soffőr-

Heves összecsapás a védő és a tanu között

A törvényszék a következő tanu. Augenstein József kihallgatását kezdte meg, aki elmondta, hogy mint az aradi Podgoria-cég melyik gyártól mennyi szeszt vásárolt.

Utána Stein Sándort, a Podgoria-cég másik tulajdonosát hallgatta ki a törvényszék, aki Augensteinnel egyező vallomást tett.

Anastasiu Dumitru kihallgatását rendelte el ismét a törvényszék, aki Varadin ezredes vizsgálatával kezdte, amelynek ő is egyik résztvevője volt, saját bevallása szerint feljelt minden adatokat. Rátért arra, hogy a vizsgálat milyen adatokat produkált és vallomása végén heves összecsapás történt Fischer Jenő védő és a tanu között:

Fischer Jenő dr.: Kérem a tekintetes törvényszéket, hogy Anastasiu vallomását ne foglalja jegyzőkönyvbe, mert saját vallomása szerint is hivatásos tejjelentő, aki Vulpe Constan-

nek, hogy szeszszállítmányokkal menjen át Aradra?

Gammer: Nem adtam utasítást.

Konyalitska: En nem mehettem el a szolgálati helyemről, csak Gammer ur tudtával. Az ő engedélyével mentem át Aradra a kamionokkal.

Suciu Demeter zsigmondházi rendőrt hallgatta ki ezután a törvényszék, aki elmondotta, hogy egy éjszaka Stein Sándor tőle kérte Konyalitska lakását.

Matei pénzügyigazgatósági főtisztviselő tanuvallomásában a regiszterek vezetéséről beszélt.

Anastasiu rosszul lesz

Beles Jenő dr. aradi közjegyző mondotta el ezután érdekes tanuvallomását:

— Egy napon megjelent irodámban Fischer Jenő dr. Konyalitska soffőr kíséretében — mondotta a közjegyző — és egy nyilatkozatot hoztak magukkal azzal, hogy az aláírást hitelesítem. A nyilatkozat felolvasása után megmagyaráztam Konyalitskának annak tartalmát, aki néhány változtatás eszközölését kérte.

Pop Sándor dr. védő: Milyen változtatásokat kért Konyalitska?

Beles dr.: Bizonyos kifejezések és kitételek megváltoztatását kérte.

Pop dr. védő Beles dr. közjegyző vallomásának ezen részletét külön jegyzőkönyvbe vette.

Bodea Péter adóhivatali tisztviselő kihallgatása következett, aki elmondotta, hogy ellenőrizte a hozzá benyújtott bárcák szállítmányait, amelyek fahordókban voltak. Szembesítik Konyalitskával, aki viszont azt vallja, hogy vashordókban történt a szeszszállítás.

Grunáz László, Konyalitska Rozália és Engländer Rudolf jelentéktelen tanuvallomásai után Anastasiu Dumitrunak a letartóztatásban levő volt szöllészeti felügyelőnek kihallgatását rendelte el a bíróság. Anastasiu sánadtan állott meg a bíróság előtt, kérte, hogy tanuvallomásától tekintsenek el és ezt későbbi időpontra tűzzék ki, mert rosszul érzi magát.

tin vezető főügyész. Taranu Victor vezérfelügyelő és többek ellen is tejjelentést tett.

Anastasiu: Azért tettem tejjelentést, hogy a nyomozás eredményét biztosítsam!

A védők ellenzik a tanu megemlékését, a törvényszék azonban elrendeli. Zavarnic József és Kozma Adalbert lényegtelen vallomásai után a törvényszék rövid szünetet rendelt el, majd Ciorescu földművelésügyi felügyelőt hallgatta ki, aki annakidején vizsgálatot tartott a likörgyárban, ahol 700 liter szesztöbbletet talált.

Neumann Béla dr., a Podgoria társtulajdonosa volt a nagy per utolsó tanua, akinek kihallgatása után Popescu elnök felolvasta a terjedelmes vádiratot, amelyet este 8 órakor fejezett be. Holnap reggel 9 órakor Mandru Miklós dr. főügyész vádbeszédével kezdik meg a perbeszédet. Ítélethozatalra valószínűleg a déli órákban kerül sor.

Vakmerő lopás egy ujaradi bankban

Ötvenezer lejnyi dollárt loptak fényes nappal — Elfogtak egy gyanúsítottat

Ravasz fondorlattal elkövetett vakmerő lopás történt ma a déli órákban az ujaradi Sváb Bankban. A lopás híre percek alatt terjedt el Ujaradon és az ügyről azonnal értesítették az ujaradi csendőrséget, valamint az aradi rendőrséget is. A lopás módja rendkívül hasonlít ahhoz a hónapokkal ezelőtt elkövetett lopáshoz, amelynek színhelye a Banca Nationala aradi fiókja volt.

Ma a déli órákban, amikor a bank helyiségében a rendes munka folyt és Hans József pénztáros éppen el volt foglalva, megjelent a Sváb Bankban egy jólöltözött ember, aki azonban a pénztárhoz tartott. Miután körülnézett a helyiségben, megszólította a pénztárost akinek azt mondotta, hogy nagyobb összegű dollárbankjegyet akar venni. A pénztáros ekkor elővett a pánclészekrényből egy borítékot, amelyben mintegy ötvenezer lej értékű dollárbank-

jegy volt és tárgyalni kezdett az idegennel.

Rövid megbeszélés után azonban az idegen kijelentette, hogy később visszajön és ekkor perktuálja az üzletet. Rövid idő múlva azonban az idegen újból megjelent a bank helyiségében és megint a pénztárlakhoz lépett, azonban megint nem tudott megegyezni a pénztárossal. Hans József pénztáros a pánclészekrénybe akarta tenni a dollárokat tartalmazó borítékot, azonban ekkor legnagyobb megdöbbenésére azt vette észre, hogy a borítékot kicsérülték és hogy a mintegy ötvenezer lej értékű dollárbankjegyeket tartalmazó boríték eltűnt.

A gyanu természetesen az idegenre terelődött és tübben el is indultak az idegen dollárvásárló keresésére, azonban eredmény nélkül. A csendőrség az est folyamán őrizetbe vett egy gyanús embert.

MEGHALT RÉTHY VIKTOR,

akinek aradi könyvnyomdájában készült a Kossuth-bankó

Arad társadalmának egyik érdekes alakja
lént e az élők sorából — Aki megalapította Aradon a nyomdaipart — Édesapja, Réthy Lipót tevékeny részt vett az 1848-as szabadságharcban

Az aradi nyomdásztársadalom egyik legregibb és legértékesebb tagja költözött el ma az élők sorából. Réthy Viktor a legelső aradi nyomdávállalat volt tulajdonosa ma reggel fél nyolc órakor csendesen elhunyt. Réthy Viktort általában ismerték Aradon és nagy közkeveltségnek örvendett úgy a társadalmi körök előtt, mint a nyomdászvilágban, ahol az aradi nyomdászipar fellendítése és jelentős felvirágoztatása fűződik Réthy Viktor nevéhez.

Réthy Viktor nagyon érdekes alakja volt az aradi nyomdászöröknek, mindenütt tisztelték és becsülték rendkívüli szorgalmáért és törhetetlen energiájáért, amelyet az apjától, Réthy Lipóttól örökölt nyomda felvirágoztatásának érdekében évtizedeken keresztül kifejtett. A Réthy-nyomda fogalom volt Aradon már a múlt század derekán is, amikor Réthy Lipót az alapító és Réthy Viktor vállalt dolgot azért, hogy kelkes munkájuk gyümölcséppen az aradi nyomdaipar gyermeklepiőiből kifejlődjék egy erős, életképes vállalkozás. A Réthy-nyomda legnevezetesebb kiadványa az első aradi napilap volt. A múlt század második felében alapította meg Réthy Lipót az első aradi magyar napilapot az „Alföld” címmel, melynek szerkesztését Brunovits György vállalta magára. Az „Alföld” szépen fejlődött, virágozott egészen a kilencvenes évekig, amikor azután megszűnt. A Réthy-nyomda kiadványai között emlékezetes helyet foglal el a híres „Magyaralföldi Képes Kalendárium”, amelyet nyolcvan esztendőn át szerkesztett az aradi Réthy-nyomda. Ezeknek a naptároknak még ma is legendás híre van a falu egyszerű népe között, a kedélyes nagyapák hosszú téli estékén még napjainkban is ezekből az elsárgult, öreg kalendáriumokból idézgetnek, mesélgetnek unokáiknak.

Egy nyomda évszázados multja

Sok érdekes epizód, derűs emlék fűződik ezeknek a „kalendáriumok”-nak összeállításához, amelyekről nyomdászörökben szívesen mesélnek egymás között. Az öreg Réthy Lipót szerkesztette ezeket a népszerű kalendáriumokat. Fia, a most elhunyt Réthy Viktor, apja halála után felfűzött örökölt családi tradícióként folytatta a kalendáriumok kiadását, de úgy érezte, hogy senki olyan szépen nem tudja többé összeállítani a falusi népet érdeklő novellákat, pattogó rimekben csendülő verseket

Az elűtött aradi asszony örökösei fenntartják negyedmillió kártérítési követelésüket

Váratlan követelés a főtárgyaláson

Az elmúlt év folyamán a Városi Kávéház előtt Eisele József hentesmester kocsija elűtötte Gillinger Magda 60 éves kissezentmiklósi asszonyt. A baleset áldozatát a kórházba szállították be, ahol operációnak vetették alá és huzamos időn keresztül állott orvosi kezelés alatt, azonban a szenvedett sérülésekbe néhány hét múlva belehalt. Még betegségének ideje alatt keresetet indított a kocsis tulajdonosa ellen és keresetében 250.000 lej kártérítés megítélését kérte az aradi törvényszéktől. Gillinger Magda elhunyt után a kereset összegét leánya redukálta és csupán a felmerült gyógykezelési, valamint temetési költség megítélését kérte a bíróságtól. Az ügyben mára tűzött ki főtárgyalást az aradi törvényszék, amelyen az elhunyt nő leánya, mint örökös, váratlanul megváltoztatta kártérítési igényét és a 20.000 lejre csökkentett kielégítési összeg helyett a 250.000 lej kifizetését követelte. A bíróság az ügyben nem hozott ítéletet, hanem a főtárgyalást későbbi időpontra halasztotta el.

és egyéb egyszerű irodalmi termékeket, mint boldogult édesapja és ezért minden esztendőben előkerült egy-egy hatvan-hetven év előtti naptár. Ennek a novellái, versei és jövődélsei kerültek bele az új kalendáriumokba is. A falu népe pedig boldogan olvasta azokat a szép történeteket, amelyeket eddig csak hallomásból ismert.

Réthy Lipótról köteteket lehetne írni, hiszen ő volt az, aki megalapította Aradon a nyomdaipart. Abban az időben még királyi beleegyezés kellett egy nyomda alapításához és V. Ferdinánd osztrák császár királyi dekretuma nagy kitüntetés volt Réthy Lipót számára, aki előbb Szarvason, majd Békésgyulán alapított nyomdávállalatot. Az 1848-as szabadságharc lázas forgataga magával sodorta Réthy Lipótot is, aki tüzes, hazafias hangu röpiratokkal, sőt később fegyvert ragadva állott a szabadságharc szolgálatába. A „Magyaralföldi Legújabb Kalendárium” egyik számában megjelent verse miatt mint forradalmár börtönbe is került, majd mikor onnan kiszabadult, családjával együtt Aradra költözött. Az aradi Réthy-nyomda később ismét szolgálatába állott a Kossuth-kormányt, amely nála nyomdatta a történelmi emléki „Kossuth-bankókat.”

A Réthy-család eredetét tulajdonképpen Württembergből veszi. Már a XIV-ik században éltek Németországban Schlotterbeckek. A legelső Schlotterbeck József volt, aki 1592-ben Lienzingenben született és lelképásztor lett. A maubronni Murrhat kolostorban, mint apát szolgálta Istent és az egyházat. A XVIII-ik században megkezdődött a család szétágazása. Franciaországba, a német Svájcba, valamint a bádeni hercegségbe és Elzászba költöztek. Később a család egyik ága kivándorolt Amerikába, ahol megtelepedtek. A Magyarországra származott Schlotterbeckek Bécsből költöztek Szarvasra. Schlotterbeck Dávid egy Magyarországról szóló földrajz-

könyvben olvasta, hogy Szarvason nincsen egyetlen kereskedő sem s ez birta arra az elhatározásra, hogy ott letelepedjen és vaskezeskedést nyisson, amely csakhamar virágzásnak indult. Később a Schlotterbeck-nevet átveszték a Réthy névvel és Réthy Lipót már szívvel-lélekkel állott a magyar ügy, a magyar szabadság szolgálatában.

Réthy Viktor hosszú évtizedeken keresztül vezette az aradi Réthy-nyomdát, amelyet 1923-ban adott bérbe Reiner Bélának, s azóta állandóan zézről-kézre vándorol. Csak az utolsó tíz esztendőt töltötte visszavonultan, nyugalomban. Az alkalmazottaival szívesen mindenkor nagyon humánusan viselkedett és érdekeiket, mint az aradi nyomdatulajdonosok testületének elnöke, számtalan esetben megvédte a többi munkaadóval szemben. Réthy Viktor évtizedeken keresztül töltötte be ezt a tisztséget, ezenkívül több, mint husz esztendőn keresztül volt az Aradmegyei Takarékpénztár választmányi tagja. A Polgári Takarékpénztár alakulásában részt vett és ennek a pénzügyintézetnek első igazgatója volt. A lutheránus egyházközség presbiteri tagjává választotta.

A hirtelen halál

Réthy Viktor szerdán reggel 7 órakor hirtelen rosszul lett. Szívgyengeség lépett fel a 78 éves öreg urnál. Fia, Réthy Jenő, azonnal dr. Palágyi Jenőért küldött, aki két injekciót adott az öregnek, azonban ekkor már ez sem használt és rövid haláltusa után, Réthy Viktor csendesen kiszendvedett. Réthy Jenő azonnal táviratozott Budapestre élő testvérének, aki Réthy-Haszlinger Ferenc őrnagy felesége és kíméletesean értesítette a gyászhirről. Réthy-Haszlinger Ferencné valószínűleg a temetésre megérkezik édesatyja ravatalához.

Réthy Viktor halálával egy szorgalmas, becsületes munkában eltöltött élet nyert befejezést. Az elhunyt fia, Réthy Jenő, leánya, Réthy Sarolta, férjhez Réthy-Haszlinger Ferencné, Réthy-Haszlinger Ferenc, özvegy Simon Jenőné, született Réthy Etelka gyászolják. Réthy Viktor földi maradványait holnap, csütörtökön délután 4 órakor szentelik be a lutheránus egyház szertartásai szerint, majd a Boulevard Regina Maria (Andrássy-tér) 17. számú gyászházból, a felsőtemetőben lévő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Az általános közkeveltségben állott, volt nyomdatulajdonos halála Aradon őszinte részvétet keltett.

Szörnyű kegyetlenséggel meggyilkoltak

A gyilkos összevagdalta a holttestet — Letartóztattak egy gyanúsítottat — Az áldozat Sepsiszentgyörgyön született és a jogot Kolozsváron végezte

Ráckeve-ről jelentik: Borzalmas gyilkosság történt Ráckeve községben. Tegnap éjszaka a szomszédok észrevették, hogy Miklós Zsigmond 42 éves közjegyző villájának ablakán füst tödul ki. Értésítették a csendőröket, akik betörték a lakás ajtaját. Megdöböntő kép tárult elénk. Az égő ágyon meggyilkolva, holtan találták Miklós Zsigmond közjegyzőt. A gyilkosok baltával verték szét a közjegyző fejét, össze-vissza szurkálták a testét, sőt két ujját is levágták.

A csendőrök még az éjszaka folyamán több gyanúsítottat őrizetbe vettek. Ugy látszik, hogy a gyilkosságot busszából követték el. Erre mutat az a körülmény, hogy a gyilkosok a pénzszerkeznýt érintetlenül hagyták és csak az iratokat szórták szét és égették el.

A csendőrség a déli órákban őrizetbe vett egy férfit, akiről erősen föltehető, hogy vagy ő a tettes, vagy a gyilkosságról tudott. Véres zsebkendőt találtak nála és a ruhája is véres volt. A munkáskülső férfi tagadta, mintha bármi köze is lenne a gyilkossághoz. A nyomozó hatóságok a vizsgálat érdekében őrizetbe vett egyén nevét egyelőre titokban tartják. Az már most is kizártnak látszik, hogy a szerencsétlen Miklós Zsigmondot valamelyik haragosra ölte volna meg, ilyen borzal-

mas módon. Miklósnak ugyanis minden falubeli ember barátja, jó ismerőse volt, hozzátartozói egyetlen haragosáról sem tudtak. A körülmények mindazonáltal arra mutatnak, hogy a gyilkosság bosszu műve. Ez azonban nem Miklós, hanem az iroda, vagy annak valamely más alkalmazottja ellen irányult.

A gyilkosság elkövetésének gyanúja merült fel Miklós elődje, Reviczky közjegyző ellen, aki azonban hamarosan alibit bizonyított. Ugyancsak kihallgatták Miklós helyettesét, Pács Lászlót is, akinek együtt kellett volna az áldozattal vacsoráznia. A vacsora azonban elmaradt. Pácsnak szintén sikerült alibit bizonyítania, Budapestben volt. A tanúk közül néhányan egy autóról tettek vallomást, amely a helyszín közelében hosszasan időzött.

Az áldozat erdélyi származású, Sepsiszentgyörgyön született, a jogot Kolozsváron végezte. Orosz fogságban is volt, onnan visszakerülve, került Ráckeve-re.

Csőtömeghez tartozó üzemből lévő teljes

NYOMDA

esetleg egyes gépek külön is eladóak.
Erdélyieknek felvilágosítást nyújt:

Dr. Márkus László ügyvéd, csőtömöggyel-
nök, Timisoara, I. Str. Bursai 8. Ekih. mas pairoa

Diplomáciai ügy lett a „Torockói menyasszony” bécsi előadásából

A bécsi diplomáciai kar Brediceanu román követén kívül, részt vett a „Torockói vásáron” — A távolmaradás oka — Indig Ottó a román követnél — A román követség érdekes nyilatkozata

Bécsből jelentik: A Bécsben lefolyt „torockói vásár”-ral kapcsolatban rendkívül érdekes esemény történt, amelyet az osztrák főváros lapjai élénken kommentálnak. Indig Ottó nagysikerű darabját, a „Torockói menyasszonyt”-t tudvalevőleg nemrégiben mutatták be Bécsben. A Bécs nyomorának enyhítésén munkálkodó Winterhilfe-akció kölcsönkérte egy estére a Josefstädter Theatertől Indig darabjának pompásan ható rekvizitumait és a színház művészeinek segítségével február 20-án jótékonycélu torockói vásárt rendezett a Konzerthausban. A vásáron színes felvonulásban megrendezték a menyasszony lakodalmas menetét és a jelmezes bálon ott sürgött a vígjáték valamennyi szereplője, hogy elővarázsolja a bécsiek tarsolyából a szűkölködők számára a garast.

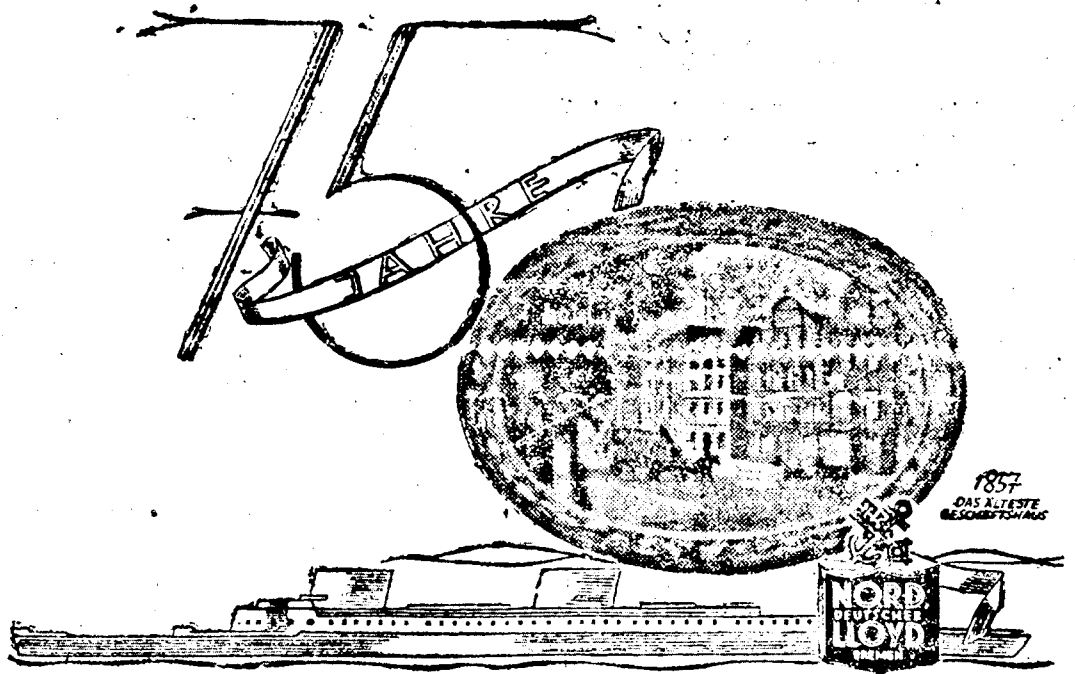
A jelmezes bálon jóformán a teljes bécsi diplomáciai kar résztvett és ezért általános feltűnést keltett, hogy arról éppen Brediceanu, a román követ hiányzott. Az egyik bécsi lap munkatársa érdeklődött Beavatott román helyen, nyilván a román bécsi követségen, azíránt, hogy mi volt az oka Brediceanu távolmaradásának. A hírlapíró a következő választ nyerte:

— Annak, hogy a román követ, valamint a bécsi román kolónia tagjai távolmaradtak arról a jelmezes bálról, amely a „torockói vásár” nevet kapta, különös okai vannak. A „Torockói menyasszony” szerzője román állampolgár és magyar kisebbségi író. A vígjátékban, amelynek művészi értékei egyébként vitán felül állanak, olyan jeleneteket játszódnak le és olyan mondatok hangzanak el, amelyek semmiesetre sem mondhatók barátságosaknak a román kormányzásra nézve. A bécsi román konzulátus a darab bécsi premierje alkalmából a színház igazgatóságánál kifogást is emelt a darab egyes részeit ellen és az igazgatóság a követség kívánságainak részben eleget is tett. Így a premier a darab ellen egyébként szerelt, később azonban a követség közbenjárására változtattak ezen a szerepen.

Külön kifogás tárgyát képezte a színlap, amelyen egy „román királyi jegyző” is szerepel. Ez a beállítás annál sajnálatosabb, mivel „királyi falusi jegyzők” („königliche Dorfnotäre”) Romániában nem is léteznek. Nálunk vannak „királyi közjegyzők” („königliche Notäre”), akik azonban felsőbb iskolákat végeztek, míg a falusi jegyzőknek csak jegyzőtanfolyamot kell végezniük. Sajnálatos dolog, hogy egy olyan kulturvárosban, mint Bécsben előadásra kerül egy darab, amely ellen bár művészeti szempontokból nem lehet kifogást emelni, de amely viszont politikai szempontokból kifogásolható. A színpadon elhangzott szavakból a közönség teljesen hamis képet alkot magának a mai Romániáról. Ezek voltak azok az okok, amelyek miatt a román követ távol maradt a „torockói vásár”-ról, mivel nem identifíkalhatta magát hazájának ezzel a hamis karakterizálásával.

A „Torockói menyasszony” tehát Bécsben is sok bajt okozott. Megjegyzendő, hogy a bécsi követ állásfoglalása a darab bécsi előadása ellen annál tudvalevőbb, mivel a „Torockói menyasszony” tudvalevőleg hónapokon át ment színre Erdélyben is, anélkül, hogy ellene bárki is kifogást emelt volna. Csak később, valamelyik kisváros előadásán vett észre rajta valami vidéki kiskirály nemzetsérvő tendenciákat.

Későbbi jelentések szerint Indig Ottó az eredeti szövegkönyvvel a kezében felkereste Brediceanu Caius bécsi követet, aki előtt bemutatatta, hogy itt jelenetét, elgondolásról van szó. Brediceanu kijelentette, hogy részéről az ügyet elintézték tekinteli.

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

Most van a Norddeutscher Lloyd alapításának 75 éves emlékűnepe. A háború kitörése előtt több mint 40 vonalon közlekedett a Norddeutscher Lloyd flottája. A flotta 494 különböző hajóból állott. Közülük egymillió bruttó reg. tonnát foglalva magában. Körülbelül 200 kikötőt futottak be. A békekötés után csak 57.000 bruttó reg. tonnája maradt meg.

Már 1922-ben indult ismét a Norddeutscher Lloyd első hajója Brémából Newyorkba. Büszkeséggel jegyezheti meg, hogy 1932. január 1-vel össztönszáma ismét 959.317-re rug.

Abban a tudatban, hogy a Norddeutscher Lloyd a nehéz gazdasági válságon sikerrel jut át, továbbra is teljes virágzásban fog mutatkozni a világ előtt. Ez a kívánságunk fennállásának 4-ik negyedszázadába való belépésénél.

A Magyar Párt az interimár-bizottságok ellen

A parlamenti csoport ma esti ülése — Ellentmondó miniszteri rendeletek — Felesleges óvodák Csikmegyében — Deklaráció a konverziós javaslatról —

Bucurestiből jelentik: A Magyar Párt parlamenti csoportja ma este ülést tartott, amelyen a konverziós javaslatot, valamint az aktuális kérdéseket vitatták meg. A parlamenti csoport megbízta Gyáriás Elemért és Willer Józsefet, hogy deklarációt készítsenek a konverzióról és hogy ezt a deklarációt később a parlamenti csoport tagjaival ismertessék. Ezután a községek költségvetései, valamint az iskolai hozzájárulások kerültek szóba. Rávilágítottak arra, hogy az ezekkel kapcsolatos miniszteri rendeletek ellentmondanak egymásnak. Az egyik miniszteri rendelet ugyanis úgy intézkedik, hogy a községek költségvetésük tíz százalékát iskolák fenntartására kell, hogy fordítsák, még pedig a lakosság arányának megfelelően felekezeti és állami iskolákra. Ez a rendelet törvényellenes, mivel az 1914-es törvény határozottan megtiltja a 14 százalék szedését. Viszont akkor is, ha ezt a tíz százalékot ki is fizetik, a felekezeti iskolák jóformán semmit sem kapnak belőle. A Magyar Párt fel fogja kérni a kormányt, hogy sürgősen javítsa a felekezeti iskolák helyzetét. Elmondották az értekezleten, hogy például Csikmegyében 43 óvodát állítottak fel, amelyekbe mind régi óvodásokat neveztek ki, akik egy szót sem tudnak magyarul. A párt kéri, hogy ezeknek az óvodáknak a megszüntetését, mivel azok terhet jelentenek egy az államra, mint a községekre.

A parlamenti csoport ezután az adóügyi kérdések tárgyalására tért át. Felemlítették, hogy egyes helyeken adót vetettek ki a parochiák házára is, holott a törvény határozottan kimondja, hogy ezek a házak adómentesek. Ugyanaz a helyzet a három szobánál többel nem rendelkező falusi házakkal is. Ezután az interimár-bizottságok ügyét tárgyalták meg. Tudvalevőleg ugyanis, hogy az interimár-bizottságok megbiztatása rövidesen lejár, viszont senmi remény sincs arra, hogy az új

közigazgatási törvényt rövid időn belül megszavazzák. Eppen ezért Willer József interpellálni fog a Kamarában az interimár-bizottságok mandátumának meghosszabbítása ellen és követelni fogja a közigazgatási választások kiírását.

Az aradvárosi mozgószínházak műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: DERELICT. (Az orkán). A Paramount-gyár — dacolva a rossz gazdasági viszonyokkal — elhatározta, hogy 1932-ben ugynevezett slágereket dob a piacra. Ez a film egyik legsikerültebb alkotása, mely megkapó epizódokban tárja fel a tengerészek változatos, viharos életét. A főszerepet Georg Bancroft játssza. (Premier).

SELECT MOZGÓ: LEGÉNYLÁNYOK a címe annak a mély igazságokkal telített erkölcsdramának, melynek tegnap Arad műértő közönsége formálisan behódolt. Különös érdekessége a képnek, hogy minden szereplője nagy eséllyel indulhatna bármelyik női vagy férfiszépségversenyen. Valamennyien gyönyörű emberpéldányok. Főszereplők: Joan Crawford, Anita Page, Dorothy Sebastian, John Mac Brown és Nils Asther.

Minden emberi képzeletet felülmúló hatalmas filmalkotás
a hangos

Ben-Hur

H I R E K

Két utas a Berengárián

A Berengária oceángözönsnek legutolsó utján, New-Yorkból Európába két nevezetes utasa volt. Az egyik: a Francia Bank részére szállított hatalmas aranymennység, a másik: Edgar Wallace. Mindkettő — ládába volt csomagolva és most már lényegében sem különbözött egyik a másiktól, mindkettő: élettelen anyag.

Világéletükben nagyon ragaszkodtak egymáshoz: Wallace és az arany. A regényíró minden ötlete, a misztériumok, dohos angol kastélyok, rejtélyfolyosók, betörőcsászárok végtelen sorozata, csak arra volt jó, hogy az aranyat Wallace szolgáljává tegye. Az arany pedig igyekezett meghálálni az utána való történet és hűségesen ragaszkodott a klasszikus ponyva-királyhoz élete végéig. Talán épp ezért olyan fantasztikusan stilszerű Wallace utolsó utja, arannyal telt, hatalmas ládákkal övezetten. Igaz, Wallacehoz méltó végtisztesség volt ez. Az arany elkísérte, ameddig kísérhette, egészen London kikötőjéig, itt azután a koporsó és az aranyládák elváltak egymástól. Az arany ugyanis soha nem megy le a sírba, mindig az élőkkel megy, azok közül is csak a kiválasztottal. A sír előtt megtorpan és cinikus csillogással elhalad volt gazdájának, imádjának a nyughelye felett.

Ezért történt, hogy a Francia Bank aranya a maga fantasztikus utján ment tovább, jövő szenvedélyvel, véröntások, tragédiák, emberkönnvek felé. Wallace pedig letért erről az útról, oda, ahol nincs sötét bűn, nincs csillogó arany, csak egyformaság, örök egyformaság. (korda.)

— **IDŐPROGNÓZIS.** Északkelet felől terjedő lehülés és ezt követő légáramlások várhatók.

— **Briand állapota javul.** Párisból jelentik: Ma újból olyan hírek terjedtek el, mintha Briand állapotában rosszabbodás állott volna be. Ezzel szemben a „Havas“ iroda megállapítja, hogy Briand jobban van, állapota egyáltalában nem rosszabbodott.

— **Hantos Elemér dr. Massaryk elnökénél.** Prágából jelentik, hogy Massaryk elnök tegnap kihallgatáson fogadta dr. Hantos Elemér egyetemi tanárt, Budapestről.

— **Litvinov azonnali leszerelést akar.** Genfből jelentik: A leszerelési bizottság mai ülésén Litvinov orosz delegátus utalt arra, hogy a különböző javaslatok körüli vita nem sokat ér, ezzel szemben olyan javaslat is van, amit még nem tárgyaltak. Ez az ő indítványa, az azonnali leszerelésről. A javaslatát holnap tárgyalják és kétségtelenül nagyon érdekes vita ígérkezik körülötte.

— **Hofer Kuno gyilkosát felmentették.** Bernből jelentik: Emlékezetes még az a nagy megdöbbenést keltett gyilkosság, amely egy svájci szállodában történt 1930. év decemberében. A gyilkosság áldozata az európaszerte ismert nevű író, Hofer Kuno volt, akit szerelmi féltékenységből agyonlőtt elhagyott kedvese, Boulter asszony. Boulter asszony bíróság elé került, ahol felmentették és szanatóriumba küldték, mivel az orvosi szakvélemények magasfokú idegbajt állapítottak meg rajta. Ma a csemmitőszék jogerősen felmentette Boulter asszonyt, miután ügye felebbezés folytán megjárta az összes fórumokat.

— **Izgató tartalmu röpcédulák Aradon.** Az aradi rendőrség már néhány napja annak a nyomára jött, hogy a külvárosokban — nyilván munkanélküliek — röpcédulákat terjesztenek, melyeknek izgató tartalmuk van. Ugyanakkor pedig a külvárosi épületek falain is izgató tendenciájú feliratok jelentek meg. Érdekes megemlíteni, hogy az ismeretlen izgatók több belvárosi épületre is vörös festékekkel különböző felhívásokat írtak és hogy a Kálvin János-uccában lévő ugynevezett kiskápolna falán nyomtatott betűkkel a következő felirat olvasható: „Munkát, kenyeret, ne bélyeges kenyeret“. A röpcédulák osztogatásának, valamint azok kézrekerítésére, akik a falakra különböző feliratokat festenek, megindult a nyomozás.

Megtörtént a Popovici-Mares-párbaj

Négy golyó furta keresztül — a levegőt. Kétszer lőttek egymásra, de senki sem sebesült meg. — Mit mondott egy parasztgazda? —

Bucurestiből jelentik: Ma reggel megtörtént a parlamenti pofozkodás szereplői, Popovici volt pénzügyminiszter és Mares képviselő között keletkezett lovagias ügy elintézése, Popovici és Mares pisztolypárbajt vívtak, vontcsövű revolverekkel. Kétszer lőttek egymásra, azonban sem Popovici, sem Ma-

res nem sebesült meg. Az Adeverul munkatársa találkozott egy parasztgazdával, aki a párbajnak szemtanúja volt. A gazdálkodó jóízű modorában így nyilatkozott a párbaj lefolyásáról:

— A bojárrok kezdték egymást megölni! De nem fejezték be...

Jégtörő Mátyás és Derüthozó Géza

Ebben az esztendőben 24-ike helyett 25-re esik Mátyás apostol névnapja. Mátyás apostol a néphagyomány Jégtörő Mátyásnak nevezte el és ehhez a megtisztelő jelzőhöz hiven el is várja tőle, hogy minden esztendőben megtörí a tél uralmát és messzi kergeti a osikorgó hideget. Az idén szokatlanul hosszú és hideg telet szenvedtünk át s már igazán várva-vártuk Mátyást, a Jégtörőt, aki megkönnyít rajtunk és elhozza a derűs, kacagó tavaszt. Szerencsétlenségünkre azonban betolakodott Mátyás apostol orra előtt a szökőnap, amely még meghosszabbította a telet. De Jégtörő Mátyás se hagyja magát. Egynapos késései bár, de nem egyedül érkezett, hathatós segítő társat nyert magának Derüthozó Géza személyében. Együtt erővel majd csak megvívják a nagy küzdelmet, elűzik a szigorú telet és elhozzák a várva-várt, napfényes, enyhe tavaszt.

Baba-kelengye

„TETRA“ gyártmány

RULFKAY & BOTYE

fehértentű üzletben.

— **A kalapácsos gyilkos szabadlábrahelyezését kérték.** Kecskemétről jelentik: Fischl Frigyes, a kalapácsos rablógyilkos, ma beadvánnyal fordult az ügyészséghez, amelyben szabadlábrahelyezését kéri, azzal az indoklással, hogy a fogház az idegére megy. Az ügyel még nem foglalkoztak, nem kétséges azonban, hogy a határozat elutasító lesz. A főtárgyalás jegyzőkönyvét egyébként ma küldték el az igazságügyi orvosi tanácshoz, Budapestre.

Izgalmas filmfelvétel

— **Öngyilkos lett egy munkásleány Aradon.** Gutí Margit, 17 éves munkásleány ma szülei Gájiban lévő Str. Forlunei 2. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A fiatal leányt beszállították a közkórházba, ahol gyomormosást hajtottak végre rajta. A leány csakhamar magához tért. Állapota nem súlyos. Kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy tettét azért követte el, mert nemrégiben tizenhárom éves kishuga meghalt és ez annyira lesújtotta, hogy úgy látta, nincs már semmi célja életének.

Gyilkosság a stúdióban

— **Rejtélyes gyilkosság Halmágyacsucson.** Az aradi rendőrség ma rejtélyes gyilkosságról tett jelentést az aradi csendőrparancsnokság, A jelentés szerint a halmágyacsuci csendőrőrs emberei tegnap az erdőben holtan találták Tóth János, 26 éves Lazuri községbeli lakost. A szerencsétlen ember koponyáján hatalmas, fejszecsapás okozta seb volt, ami kétségtelenné tette, hogy gyilkosság történt. Az ügyben úgy a rendőrség, mint a megyei csendőrség a legerélyesebb vizsgálatot vezették be.

Közvetíti a CORSO-MOZGO

— **Emelkedik az influenzajárvány Budapesten.** Budapestről jelentik: Az influenzajárvány növekedésben van és a szövődőmennyes megbetegedések száma is emelkedett. Ma influenza következtében meghalt Nagy Árpád kultuszügyi államtitkár és Langer Jenő, volt törvényszéki elnök.

Eletveszélyes a mikalakai iskolaépület és igazgatói lakás

Dr. Radu Cornel látogatása Mikalakan

A közelmúltban történt, hogy a mikalakai lakosoknak egy kiüldöttsége jelent meg dr. Radu Cornél városi interimár-bizottsági elnök hivatali helyiségében. A kiüldöttség vezetője a Mosóczy-telepi iskolaépítkezésekkel kapcsolatban felhívta a város vezetőjének figyelmét a mikalakai elemi iskola épületére, amely csupán két osztályt foglal magában, de ennek a két osztálynak az épülete sem megfelelő arra, hogy a fejlődésben levő kisgyerekek napiak legnagyobb részét benne töltsék el. Radu dr. a deputációnak ígéretet tett, hogy a lehetőség szerint megkísérli, hogy segítsen a mikalakai iskola állapotán. A város vezetője ma ígéretét be is váltotta és Muresan János városi főmérnök, Popa Constantin városi kultúratanácsos, valamint Igrisan iskola-airevizorral együtt kiszállt a helyszínre, hogy személyesen győződjék meg a mikalakai iskolaépület helyzetéről.

Radu Cornél dr. utja a szokottnál is lesújtóbb eredménnyel végződött. A városi bizottság kénytelen volt megállapítani, hogy a mikalakai két-osztályos elemi iskola épülete semmiképpen sem felel meg céljainak. Ezenfelül pedig szinte semmit sem jelent a gyarapodó mikalakai lakosság lakóhelyén és már évekkel ezelőtti sorát kellett volna ejteni annak, hogy Mikalakan egy rendes, legalább négy-osztályos városi elemi iskolaépület építsenek. Különösen megrázó benyomást tett a városi bizottságra az iskola igazgatójának lakóhelye. Az igazgatói lakóhely nem méltó arra, hogy emberek biztonságban érezhessék magukat a falai között: egy összevissza repedezett, falu, bizonytalan alapozású helyiség, amelynek a falait gerendákkal kellett kívülről-belülről megtámasztani, nehogy egy váratlan pillanatban kártyavárként düljön össze, maga alá temetve lakóit.

Radu Cornél dr.-ra mély benyomást tettek a látottak és kijelentette, hogy minden lehetőséget el fog követni, csak hogy a legszükségesebb javítási munkákat minél előbb foganatosíttathassa a mikalakai iskolaépületen és az ezzel összefüggő igazgatói lakáson a város mérnöki hivatala. Sajnálatának adott kifejezést afelett, hogy az iskola helyzetéről és tényleges állapotáról csak most vehetett tudomást, ameddig a megfelelő építkezések foganatosítására már nem vehet fel utólag kellő összeget a város 1932. évi, belügyminiszteri leg is jóváhagyott költségvetésébe. Legalább 300—400.000 leire volna szükség, hogy a város vezetősége a mikalakai iskolaépület égető ügyét kellőképpen orvosolhassa: így a jövő évi költségvetésig csupán arra kénytelen szorítkozni, hogy addig is biztonságossá tegye a tanulók számára az iskolaépületet.

— **Holnap lesz ítélet a kispesti rablógyilkosság ügyében.** Budapestről jelentik: Lukács Béla kispesti vendéglős rablógyilkosainak mai folytatásos főtárgyalásán az orvosszakértők adták elő jelentésüket, amely szerint mindhárom vádlott egészséges elmeállapotú. Vannak degeneráltságot mutató hajlamaik, ellenállóképességük fölötté gyenge. Az ügyész mindhárom vádlottra kötéltálati halálbüntetés kiszabását kérte. A védők beszéde után a bíróság holnap délelőttre halasztotta az ítélelhirdetést.

Felhívás a hadkötelesekhez

Az aradi Hadkiegészítő Parancsnokság (Cercul de Recrutare) felhívja a hadköteles fiatal figyelmét az alábbiakra:

A) 1932 március 1-én, pontosan reggel nyolc órakor, mindazok a bevonuló fiatal kötelesek a Hadkiegészítő Parancsnokságnál jelentkezni, akik Arad területén, az aradi járáshoz tartozó községekben és Pécskán laknak.

B) 1932 március 2-án mindazok, akik a kisorosított, vilásosi és szentannai járáshoz tartozó községekben laknak.

C) 1932 március 3-án pedig mindazok, akik a halmágyi, sebesi és radnai járásokhoz tartozó községekben laknak.

A fent felsoroltakon kívül még az alábbiak is kötelesek a Hadkiegészítő Parancsnokságon jelentkezni:

1. Azok, akik 1910-ben születtek, illetve az 1932-es kontingenshez tartoznak, akár kaptak beírást, akár nem. Kivételt képeznek: mindazok, akik tanulmányaik folytatása céljából kaptak halasztást, a felmentettek, akik orvosi bizonyítvány alapján kaptak halasztást és azok, akiket utólag sorozták be, vagy akik utólag engedélyt kaptak arra, hogy a váltólovassághoz (schimbásokhoz) vonuljanak be. Ezek ugyanis később fognak beírást kapni.

2. Azok az ifiak, akik 1910-ben születtek és bármilyen okból kifolyólag kimaradtak a sorozásból.

3. Mindazok, akik 1908 vagy 1909-ben születtek és akik egy, vagy két ízben orvosi bizonyítvány alapján halasztást élveztek.

4. Mindazok, akik 1909-ben születtek és az előbbi sorozásokon mint családfenntartót felmentették.

A Hadkiegészítő Parancsnokság figyelmezteti a hadköteles fiatalokat, hogy amennyiben a fent jelzett időben nem vonulnak be, vagy pedig később jelentkeznek, a törvény értelmében meglesznek büntetve.

— Aradváros egészségügyi bizottsága pénteken délután ül össze a városházán. Az egészségügyi bizottság ülésének tárgysorozatán több érdekes egészségügyi intézkedés tárgyalása szerepel.

A CORSO-mozgóban február 26-án pénteken

— Március 9-re halasztották a CFR—Villanygyár közötti per ítéletét. Huzamosabb idő óta folyik már a nagy per az aradi törvényszék előtt, amelyet a CFR indított szénárkülönbözet megtérítése címén az aradi Villanygyár ellen. Az ügyben a törvényszék a mai napra tüzte ki a főtárgyalást, azonban a felek által bemutatott iratok kiegészítését rendelte el és a folytatólagos főtárgyalást március 9-re halasztotta.

— A vér föllírissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életterőt teremt. — A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— Feljelentés egy aradi ügynök ellen. Érdekes feljelentést tett az aradi rendőrség a kolozsvári Herczeg Géza vegyészeti gyár. A vállalat feljelentésében elmondja, hogy az alkalmazásában lévő Engel Miksa ügynök, aki Aradon lakott, kisebb részletekben a vevőktől 38.861 lej inkasszárt és a felvett összegek ellenében hamis — nem a cég számlakönyvéből származó — nyugtákat adott. A cég az összeg kifizetésére Engel Miksának 48 óra határidőt adott, azonban az aradi ügynök a pénzt nem tudta megtéríteni és ezért a Herczeg Géza vegyészeti gyár megtette ellene a feljelentést. Az ügyben bevezették a vizsgálatot.

— Aradon elfogtak egy körözött tolvajt. Érdekes fogást eszközölt az elmúlt éjszaka Sava Mihály aradi detektív. Sava Mihálynak ugyanis az egyik külvárosi vendéglőben feltűnt egy elegánsan öltözött fiatalember, aki mellett különböző csomagok voltak. A detektív megvárta, míg a gyanús idegen kilépett a vendéglőből és ekkor lefogolta. Az igazoltatás során kiderült, hogy Schwartz Ábrahám bucaresti-i egyénnel azonos, aki állítólag utazó és különböző szövetek előadásával foglalkozik. Az utazót felvitték a rendőrségre és megállapítást nyert, hogy a bucaresti-i rendőrség már régen körözi, mivel egy alkalommal zsebtolvajlásért hat hónapra elítélték, de ekkor megszökött, Schwartz Ábrahám kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy távollétében ítélték el és hogy ő az ítéletet megfélebbezte. Az aradi rendőrség az elfogatóról értesítette a bucaresti-i rendőrséget és mindaddig, amíg Bucurestiből a válasz meg nem érkezik, Schwartz Ábrahámot őrizetben tartja.

Boldog ember

— A statisztika szerinti a könyvelők átlag 40—50 évig élnek.
— Ujjé, akkor én elérem a 80 éves kort.
— Hogyan?
— Kettős könyvelő vagyok.

— Halálugrás a kolozsvári General-palota második emeletéről. Kolozsvárról jelentik: Tegnap este 9 órakor megrázó öngyilkosság történt Kolozsváron. A General-palota második emeletéről levetette magát Adorján Róbert, egykori rendőrségi napidíjas, aki az impériumnál volt. Őta súlyos nyomorban tengette napjait. A zuhanás zajára összeszaladtak a ház lakói s vérében fekvő találtak a szerencsétlen embert, eszméletlenül. Még élt, amikor a mentőkocsira fektették, de a klinika sebészeti osztályán néhány perc múlva kiszenvedett. Adorján (akit tréfásan városzerte Cipi bárónak neveztek), ismert alakja volt Kolozsvárnak. Különösen kisebb korcsmák mulató társaságaiban fordult meg gyakran, szerény, sohasem tolakodó, szolgálatkés ember volt. A nyomor őt is elnyelte, vékony, finomkodó figurája örökre letűnt a kolozsvári élet mostanában csak drámákat játszó színpadáról.

Betegséget leküzdeni segít az Ovomaltine.

— Amikor a lakó észrevétlenül költözik el. Az aradi járásbírósa ma vont a felelősségre Klein Sándort, aki ellen Eisele János tett feljelentést azon a címen, hogy lakbérhátralék fejében beraktározott butorát a háztulajdonos beleegyezése nélkül elszállította. A járásbírósa beigazoltnak vette a keresetben foglaltak valódiságát és kötelezte Kleint, hogy 4000 lejes lakbérhátralékát haladéktalanul egyenlítse ki.

Renate Müller

— Eltűnt szárnyasok ügye az aradi rendőrség előtt. Chisman Benzin volt aradi biztosító intézeti igazgató ellen a napokban feljelentést tett az aradi rendőrségen egy Schönwizner József nevű lugosi kereskedő. A feljelentés szerint, Schönwizner haterzej értékben szárnyasokat adott át Chisman Benzinnak, azzal a céllal, hogy azokat Bucurestiben adja el. Chisman magával is vitte a szárnyasokat és azóta Lugoson nem jelentkezett, sőt a pénzt sem küldte el megbízójának. A rendőrség most annak kiderítésére folytatja a vizsgálatot, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak a lugosi feljelentés állításai.

Torokgyulladás gyógyít: Anacot.

— A Népszövetség feliiggesztette üléseit — a vett hírek szerint — mivel f. hó 27-én, szombaton este a Magyar Otthonban tartandó ifjusági alkalomban teljes díszben részt akarnak venni a delegátusok. Siessen mindenki a Str. Romanului 8. szám alatt meghívóját kiváltani, hogy ezen ültetés és humoros mulatságon a kínai és japán nagyköveteken kívül az indiai maharadszák egyik leggazdagabbjával is kezet szoríthasson.

Súlyos vádak

a volt lippai köztisztviselők ellen

Bocu Sever vallomása — A feljelentő Popl Péter súlyos ellentmondásba került esküjével

Annak idején részletesen beszámolt az Aradi Közlöny arról a nagy kavarodást keltett fegyelmi ügyről, melynek középpontjában Popl Péter és Raicu Miklós lippai lakosok feljelentették a város vezető tisztviselőit, hogy a közpénzek kezelésénél bűnös mulasztást követtek el.

A temesvári törvényszék Ganea-tanácsa ma foglalkozott folytatólagosan a feljelentéssel. A tárgyalás folyamán tanuként kihallgatást nyert Bocu Sever v. bánati miniszter, aki hangsúlyozottan kinyilatkoztatta, hogy a megvádolt tisztviselők az ő és a prefektus utasításának engedve, teljesítették a kifogásolt folyósításokat.

Bocu Sever vallomása után, a törvényszék Popl Pétert hallgatta ki. A feljelentő, aki különben szintén tagja volt az akkori képviselőtestületnek, ismételt kérdésre határozottan kijelentette, hogy nem volt jelen azon a gyűlésen, amelyen a tanács tudomásul vette a utólagosan jóváhagyta az inkriminált kiutalásokat. Popl Péter megeskete után, a védelem a törvényszék elé terjesztette az említett képviselőtestületi gyűlés jegyzőkönyvi kivonatát, mely szerint a feljelentő a jelen voltak között szerepel.

Több jelentéktelen tanú kihallgatása után, a törvényszék az ítéletkihirdetés 20-ára halasztotta el.

— A ROMÁN ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK megbízása folytán, közöljük a nagyközönséggel, hogy a sorsjegyek március elején megjelennek és előjegyzéseket már is elfogad a GOLDSCHMIDT BANK R. T.

Artin hashajtó orvyn de biztosan hat.

— Adakozás. Mackay Margit urhölgy, a mai napon 140 lejt adományozott a nyomorzó Szuchy-családnak, valamint a kis Reiter György részére. Ennek értelmében tehát 70 lejt kapott ugy a Szuchy-család, mint Reiter György Ferenc-téri németiskolai tanuló.

— Halálos fájdalmakat szüntetett meg a legradikálisabban Amerika 13 millió betegénél a „Sloan's Liniment”. Ez a világhírű gyógyszer azonnal megszüntet minden fájdalmat a tagokban és csuklóokban, az ilyen gyulladással testrészek gyógyulását sieteti, ha a gyógyszerrel bekeni. Különösen reumások használják biztos eredménnyel. Más fájdalomknál is, pl. a nyakszirt, vállak, kézcsuklóknál előforduló nyílalások, ugyszintén a hidegtől megmevedett, fájó tagoknál, zuzódásoknál, hám-láznál, a „Sloan's Liniment” páratlan biztonsággyógyít.

— Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien, a téli idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknél. Az összes gyógytényező, — külön szivostály, dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetése alatt —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

egy kis Ballépést

követ el

— Az Új Idők e heti számát Wolner József emlékének szentelték. A lap gyászkeretben jelent meg, közli nagy alapítójának arcképet és rövid életrajzát. Mutatványszámot bárkinek díjtalanul küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési díj negyedévre 260 lej.

Corso-Mozgó mai műsora:

GYILKOSSÁG A STUDIÓBAN. Egy modern filmgyár kulisszái között lejátszódó izgalmas bűnügyi film.

Kubelikné Széll Marianne a láthatatlan CLAIRY-REND apostola „Adrian Santi“ néven

**Az egész világról mindenhol
zarándokolnak a hívők a világ-
hírű hegedűművész magyar hitveséhez, aki a maga módszerével meg-
tudja gyógyítani a betegeket**

Az Aradi Közlöny számára írta: PAÁL JÓB

Abbázia, 1932. február végén.

„Sok-sok esztendővel ezelőtt“ — mesélte nekem egyszer az abbáziai Kubelik-palotában Kubelikné-Széll Marianne — férjemmel valahol Spanyolországban jártam. Programom szerint Sevillában találkoztam az atyámmal, Széll Farkas volt táblabíróval, aki azóta sajnos elhunyt. Megboldogult atyám velünk együtt bebarangolta Sevilla régiségkereskedéseit, a keskeny utcák félhomályának titokzatosságába öltözött boltokban régi kéziratokat keresett. Valahol ráakadt egy ritka kincsre. Megvásárolta és a hajlongó boltosnak odaadta a vizitkártyáját, hogy értesítse őt arról, ha újra lesz valami értékes holmi az üzletében. A boltos rápillant a névjegyre és szinte megkövülten mondja:

— Uram, Ön talán azonos azzal a magyar bíróval, aki a tiszueszlári pörben igazságot szolgáltatott Magyarországon? Ön az a Wolfgang von Széll, akinek a nevét mi, az inkvizíciók és autódafék áldozatainak kései leszármazottjai mindmáig fogadjuk?

Fájó emlékek az inkvizíció korából

És a szűk sikátorban, amely alig pár kilométernyire van attól a helytől, ahonnan évszázadokkal ezelőtt felfedező útjára indult Fernando és Isabella bátor hajója akkor, amikor rozoga gályákon Thomas de Torquemada széjjelszórta a világra azokat a zsidókat, akik egykor nagygyá tették Castiliát és Arragóniát, ott, ahol az emberi véges számítás szerint véget ért a középkor és felvillant a máglyák tüze az újkor hajnala, fücska gondolatok cikáztak keresztül az agyamon. Arra gondoltam: ha a Széll Farkas magyar bíró kötelességteljesítésének egyszerű ténye össze tud hozni egymással embereket, vajjon az ember lelkének és szívének nemessége, az eszme nagysága nem tudná-e közelebb hozni egymáshoz ennek a világnak sokszáz milliónyi boldogtalan teremtetését. Itt született meg bennem elhivatottságomnak érzése és ebben a kis sevillai

Kállai dr. előadása az Anyák Iskolájában

A szem védelméről és gondozásáról.

A Kőlcsey-Egyesület Anyák Iskolájában Kállai Károly dr. szemorvos a rendes szerdai nagy női közönség előtt igen érdekes és tanulságos előadásban foglalkozott azzal a nagy jelentőséggel, melyet az érzékszervek közt a szem bír a lélek tehetségeinek fejlődésében. Megismertette „A szem higiénája a gyermekkorban és a látás szerepe a pályaválasztásnál“ című előadásában a szülőket azokkal a veszélyekkel, amelyeknek a gyermek szeme már a születés első pillanatától kezdve, végig a gyermekkoron, ki van téve és felhívta a szülők érdeklődését a védekező higiéniai rendszabályokra, melyeknek szigorú alkalmazásával ezeket a veszélyeket a minimálisra lehet csökkenteni. Alaposan foglalkozott a fontos tényezőkkel, amelyek lehetővé teszik, hogy a gyermekek szemei az iskolás évek által rájuk rótt feladatoknak minden nehézség nélkül eleget tudjanak tenni és az életbe egészséges szemmel kerüljenek ki, ami a választandó pályán a haladásnak elengedhetetlen követelménye. Végül megvilágította azt a fontos szerepet, amelyet a látás a pályaválasztásnál betölt. Kállai dr. előadásával értékesen illeszkedett be az Anyák Iskolája előadójának a törekvésébe, hogy a modern nevelés eszközeinek tudatossá tételével a társadalmi életet javítsák. A hálás taposok a közönség elismerését fejezték ki.

boltban kelt voltaképpen életre az a törekvés, amelynek ma már sokezer tagja van és ahol a tagok összességét én „az új emberfaj világuniójának“, a láthatatlan Clairy-rendnek nevezem...

Mi is az a láthatatlan Clairy-rend, aminek Kubelikné-Széll Marianne apostolává szegődött és aminek csöndes munkájáról most egyre gyakrabban esik szó?

Ezt mondotta nekem erről a Clairy-rend egyik funkcionáriusa:

— Az új emberfaj világuniója nem klub, nem kör, nem egyesület, ez egy létező láthatatlan világszövetség, amelynek tagja mindenki, aki kötelességének tartja azt, hogy lelkében és szívében jó ember legyen. A mi alapítónk Adrian Santi, aki nemcsak gondolatait csak azért közli velünk nyomtatott és írott betűkkel, mert ma még a fejletlen emberek nem képesek arra, hogy gondolatokat láthatatlan és nem hallható uton megértsenek. Ha valaki azt kérdezi tőlünk, hogy honnan jöttek a Clairyk és mi a céljuk, akkor erre mi csak kérdéssel felelhetünk. Vajjon miért van tele az égbolt ragyogó csillagokkal és honnan jöttek merész pályájukon az üstökösök? Miért és honnan hinti sugarait keringő bolygónkra a nap? A Clairyk is az isteni szeretet sugarait hintik a földre az emberek közé, hirdetik azt, amit a régi bölcsék már évszázadokkal ezelőtt hirdettek, amit minden jó ember tud és mégsem hirdetnek harsány szóval: az ember kötelessége, hogy a maga régi életmódjával békében éljen ezen a földön. A mi jelmondatunk: „valóban élni kell tudni a hallhatatlanság szent érzetével.“ Az, hogy valaki Clairy, ez azt jelenti, hogy az illető elérte a lelki képességek magasabb fokát, a Clairy voltaképpen életművész a szónak abban a nemesebb értelmében, ahogyan azt nekünk Adrian Santi előírja. Az egész világ nem más, mint a Clairy-földje és nekünk valamennyiünknek a emberiség javáért kell együtt dolgoznunk egymással. Az igaz Clairyk nem dolgoznak se szuggesztíóval, se hipnótizmussal, az ő erejük: az őserő, az őanyag, az életenergia.

Adrien Santi lényének csodálatos ereje

Az emberi tudomány halad. Az őanyagot sugarak nevére könyveli el a tudomány. Honnan jönnek ezek a sugarak? hogyan tudná azt a véges ember megmondani? Az egyik sugárnak X-sugár a neve, a másiknak hullámhossz. De vajjon ki mérte meg és ki osztályozta azokat a sugarakat, amelyek belőlünk, emberekből kiáradnak? Senki. Az emberiség ma még nem érkezett el ahhoz a nivóhoz, hogy ezeknek a belőle kiáradó sugaraknak az erejére

ébredjen. Visszaélne velük. Az elhivatottak érzik és tudják ezeket a sugarakat és Adrian Santi „Io-sugaraknak“ nevezi őket. Adrian Santi az elhivatott. Ő képes ezeket a sugarakat irányítani és képes arra, hogy szenvedő, beteg embereket gyógyítson velük. Évenként ezren és ezren keresik fel prágai otthonában Jan Kubelik hitvesét, akit aztán meggyógyulva hagynak el hivatott. Adrian Santi képes arra is, hogy lényének csodálatos Io-sugarait eljuttassa azokhoz is, akik nem jelennek meg nála, csak akik földi alakjuk mását, képüket juttatják el hozzá. A fotográfia ugyanazokot a sugarakat bocsátja ki, mint az élő emberi test. Amit Adrian Santi tesz, az nem csoda, ő az elhivatott és azért tudja meggyógyítani a szenvedőket és betegeket, mert elhivatottságának tudatában él, ismeri a maga és a mások sugarait és önzetlenül tesz jót a szenvedőkkel. A sugarak elvesztik minden hatásvukat, amint valaki azokat aprópénzre akarja felváltani!

... Mi a Clairy? Amiként a felkelő nap széjjelszórja a maga áldást hozó sugarait, azonképpen ébredünk tudatára mi Clairyk a végtelen isteni szeretetből nekünk juttatott önmegismerésre és az élet forrásából meritjük a magunk szabad akaratának energia forrásait. Az akarat ereje az az energiaforrás, amelyet az igaz Clairy Io-sugárnak nevez.

A világosan gondolkodó, szorgalmas, vidám emberek nagy világközössége

Ma már szerte a világon élnek Clairyk, akiknek a számuk sokezer. Indiában és Kaliforniában, Németországban és a hideg északon egyaránt bővül az a baráti kör, amelynek látható feje a debreceni Széll Farkas leánya. Kubelikné eddig hét könyvet írt Adrian Santi néven, a legutolsó „Sic itur ad Astra“ címen több nyelven most hagyta el a sajtót.

A Clairyk üdvözlötte ez a szó: „Ahoé“ és jelenti: Éljetek az örökkévalóságban és Isten áldást hozó erejében!

A Clairyk tiszteletben tartanak minden vallást, azt tartják, hogy minden vallás öröké nyíló virág a jó Isten virágos kertjében és a Clairy szó szerintiük vonatkozik a világosan gondolkodó, szorgalmas, vidám emberekre, akiknek munkája hasonlatos a méh szorgalmához: virágról-virágra száll és másoknak gyűjti a mézet.

Egységesítik a közüzemi és városi tisztviselői fizetéseket

Dr. Radu Cornel nyilatkozata a közüzemi tisztviselők fizetésredukciójáról

Általános feltűnést keltett az Aradi Közlöny legutóbbi számának híradása, Aradváros vezetőségének elhatározásáról. Hirt adtunk ugyanis róla, hogy a város vezetősége újlag le akarja szállítani a városi üzemek, tehát az autobus-üzem, a vízművek, a jéggyár és a városi mozik alkalmazottainak fizetését. Az újabb redukción a város vezetősége április hó közepére tervezi és erre vonatkozólag az üzemek vezetőségétől már be is kérte az érdekelt alkalmazottak kimutatását, az illetők fizetésének pontos megjelölésével együtt.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma kérdést intézett az újabb redukciónkkal kapcsolatban Radu Cornel dr. interimárbitrársági elnökhöz, aki a következőket jelentette ki:

— Újabb redukción ebből a formában tulajdonképpen nincsen szó. A mi tervünk az, amint az Aradi Közlöny már hirt adott róla, hogy az egyes üzemi alkalmazottak fizetéseit, csupán a leszállított tisztviselői fizetésekre vonatkoztassuk. Ami fizetés-emelés a városi mozi-üzemek keretében történt, ez inkább remuneráció címén és formájában történt, de nem szolgálhat precedensként. A tavaszi évszak különben is meg fogja könnyíteni a megélhetést. A város vezetőségének az az elhatározása, hogy a tisztviselői és alkalmazotti fizetéseket egymáshoz aránylagosan állítsa, hogy ezáltal helyreállítsa a régi fizetések közötti arányos állapotot.

E hó végéig
INGYEN KAPJA
a 47 év óta fennálló
ARADI KÖZLÖNY-t
és előjegyzési
NAPTÁRÁT
ha ma megrendeli.
Az előfizetést csak
1932. március hó 1-től számítjuk.

SPORT KÖZLÖNY

MIKÓCZI GYULA, a NAC diadalmas turájának hőse, ma Aradra érkezett és mesél élményeiről

Találkozás Stoffa Sándorral, Dobrával és Weigllel — A párisi követ vacsorán látta a csapatot — Genben Ghica herceg vendégelte meg őket

Mintegy hat héttel ezelőtt egy lelkes csapat vágott neki a hosszú utnak, amelynek első állomása Páris, a fény városa volt. Erdélyi csapat még nem bonyolított le olyan hosszú turát, mint a „Nagyvárad Atlétikai Klub”; hat hét, amelynek során 12 izben került játékra a sor. És a turán a NAC derekasan megállta a helyét, tanubizonyoságot téve Erdély fejlett sportnívójáról. Szándékosan hangsúlyoztam ki Erdélyt, mert a NAC nem csupán a peceparti Párisi reprezentálta, hanem Erdélyt is, mert hiszen a játékosok közül számos aradi játékos is rugta a labdát, de akad közöttük brassói és temesvári fiú is. A turagyűttes megszervezése alkalmával a centerhalf posztján Mikóczy Gyulára, az AAC kiváló képességű és nagy tudású játékosára esett a választás. A NAC tárgyalásokat kezdett Mikóczyval és egyesületével és a tárgyalások vége az lett, hogy a válogatott játékos február 12-én átutazott Váradra és a turacsapatához csatlakozott, hogy egy nappal később elinduljanak a diadalmas turára.

Páris is behódol az erélyi fiúknak

Mikóczy haza érkezett: Ott ül velem szembe a kényelmes bőrtelben s cigarettázva, az egészséges fiatalság jókedvével meséli felejthetetlen élményeit:

— Váradról ünnepélyesen búcsúztattak bennünket és a társaság, amely Krügerből, Grünsteinből, Czauberből, Czinczerből, Bürgerből, Mikéből, Romanescuból, Ciolacból, Sternbergből, Kádárból, Weichelből, Glanczmamból, Kovátsból, Rónaiból és Bodolából állott, bizakodással tekintett az elkövetkezendő megpróbáltatások elé. Hosszu, szinte végtelennek tetsző ut után érkezünk meg Párisba. A fiúk közül — Weichellet kivéve — még senki sem látta ezt a csodaszép várost és szinte alig tudtunk betelni a látványokkal. Másnap elutaztunk Rennesbe, ahol megvívott első csatánkat, de — sajnos — a hosszú uttól merev tagokkal nem ment a játék és egy góllal a hálókban, vesztiesen hagytuk el a csatateret. A vért szereg csüggedten ült a vonatra, de Páris felé utaztunk az azgondalom helyét adott az optimizmusnak és mindnyájan tudtuk, hogy a legközelebbi összecsapás csak a mi javunkra dőlhet el, mert ekkora lelkesedést, ekkora akarást még a százszorosan nagyobb tudás sem tud legyűrni. És sor került a párisi játékkunkra. A Colombesi Stadiont zsúfolásig megtöltötte a közönség. A Párisban élő román és magyar kolónia idrvivalgással fogadott bennünket, harsányan bíztattak szeretettel küldték bennünket előre és ezt a szeretetet egy szép és büntetés előre és ezt a szeretetet meg. Legyőztük a francia bajnok Racing Clubot 2:1-re, másnap ugyancsak itt a Tous de France ellen 10:1-re győztünk. Dinu Cezaanu, párisi követünk vacsorán látott bennünket vendégül és szép szavakban köszönte meg ezt az értékes szereplést. Legközelebbi mérkőzésünk, egyben győzelmünk színhelye Montreux volt, ahol a helyi csapatot 5:3-ra győztük le.

Találkozásunk Stoffa Sándorral

Lilleben, ahogy megállt a vonat, Stoffa Sándor, „Sanyi bácsi” toppant elénk és szinte sirva ölelt bennünket, tanítványait: Czinczert, Rónait és engem a keblére. Sokat voltunk vele együtt. Mesélgetett is nekünk, elmondta, hogy fényesen megy a sora és ha még két-három évig így fog kerülni, akkor öre napjaira nem kell dolgoznia. Az örökifjú Sanyi bácsi egy cseppet sem változott, ugyanolyan fürge, olyan jókedélyű és hozzátehető, hogy ugyanolyan pocakos, mint volt. Amikor másnap az ottani Olimpique ellen nagyvonalú játékkal 5:2-re győztünk, Sanyi bácsival

alig lehetett bírni. Másnap indultunk tovább, Sanyi bácsi még a robogó vasparipa után is szaladva, kiabálta, hogy üdvözli az összes aradi ismerőseket.

Ghica herceg és Titulescu felesége az öltözőkben

A vonat robogott velünk tovább, szinte már megszoktuk a szakadatlan utazást, utána egy napi megpihenést, meccset — és folytattuk ott, ahol elhagytuk. Vaggonlakókká váltunk, de ez csak kellemes emléket ébreszt bennem, mert azt a fenséges utat soha életemben nem fogom elfelejteni. Végigutaztuk a francia Rivierát, kiszálltunk Nizzában és Montecarloban. Mindez isteni volt! Folytattuk a diadalutunkat. Nizzában 7:1-re, Bordeauxban 4:1-re győztünk. Majd átléptük a francia határt és Genf felé vettük utunkat. Genfben a bírói rosszakarat ütött el bennünket a jogos győzelemtől. Szünetben belátogatott hozzánk a román delegáció. Ghica külügyminiszterrel és Titulescu londoni követünk feleségével az élen. Nagyon kedvesek voltak és meghívták a tudásunkat. Itt Genfben különben találkoztunk aradi footballistákkal: Dobra Pipivel és Wei-

gellel. Mindkettőjüknek jó állásuk van és jól megy soruk. A következő két mérkőzésen döntetlen eredményt értünk el úgy Zürichben, mint Luganóban. Az eredeti tervek szerint Milanóban is kellett volna játszaniuk, de az Ambrosiana az abnormis időjárás miatt a meccset kénytelen volt lemondani, amit sajnálattal vettünk tudomásul, de Milanot azért mégis láttuk, mert Olaszországban keresztül jöttünk hazra és Budapestre megcsállva, másnap Váradon voltunk.

Mikóczy elhallgat, elmerengett, talán gondolatban visszakalandozott Párisba, Nizzába, Montecarloba, vagy Genfbe és távolbanzón elgondolkozik, kérdésemre szinte összeressen.

— És egyénileg milyen sikert hozott a tura? Mikóczy szerényen elmosolyog, vállat vonva halkán megjegyzi:

— Azt gondolom ment a játék, különben ezek az újságok mesélnék helyettem.

Előhúz egy csomó német, olasz és francia lapot. Az olasz és francia szövegből nem sokat lehetek, de Mikóczy neve minduntalan feltűnik: brillians, magnific, tres bon és hasonló jelzők között. A német újság már többször mond, Elmesélt, hogy Mikóczy volt a meccsek hőse, hogy ő mozgatta a csapatot, verte vissza a támadásokat és dobta frontba a csatárait, de mindezekről Mikóczy szerényen hallgat, mert ő itt is, az életben is olyan, mint a pályán: szerény, de nagy tudású.

Stengl Imre.

Megdöböntő rablógyilkosság az Arad felé robogó gyorsvonaton

Kiraboltak egy fiatal medgyesi masamódot és kidobták a robogó gyorsvonat ablakából — A leány csonttá fagyott holttestét a sínek mellett találták meg

Borzalmas jelenetek egy másodosztályú fülkében

Borzalmas és megdöböntő kegyetlenség-gel végrehajtott rablógyilkosság történt pár nappal ezelőtt az arad—bucuresti-i gyorsvonaton, amelyet azonban csak a tegnapi napon fedeztek fel. A rablógyilkosság áldozata Schusster Johanna, akinek jásoménétől.

Schusster Johanna, akinek jásoménétől kapcsolódni volt Medgyesén, néhány nappal ezelőtt elhatározta, hogy mint minden évben, úgy az idén is felutazik Budapestre, hogy onnan legújabb divatu tavaszi kalapmodelleket hozzon magával. Számos vevőjének, akik már évek hossza sora óta nézte eszközük bevételüket, lelkesen újságot, hogy új kalapmodellekért utazik és pár nap múlva vissza is tér azokkal. Vasárnap össze is csomagolt és a jókedélyű, életvidám fiatal leány ötvenezer lejt magához véve, felült a gyorsvonatra, amely később számára a végzetet jelentette.

A csendőrségi és rendőrségi nyomozás, amely erőteljesen folyik, teljes pontossággal e-ideig még nem tudta az állatias kegyetlenség-gel véghezvitt büntény minden részletét tisztázni, de a hatóságok véleménye szerint ezt alátámasztják egyes adatok is. A gyilkosság az alábbi módon játszódhatott le:

Schusster Johanna az arad—bucuresti-i gyorsvonat egyik másodosztályú fülkéjében utazott teljesen egyedül. Balázsfalváig egyhangyan telt el az ut, itt azonban egy vagy több fiatal ember szállt be a leány fülkéjébe. Hogy a büntényt hányan követték el, azt a vizsgálat még nem tudta megállapítani, de nagy a valószínűség, hogy többen lehettek. A fiatalemberek valamiképpen beszélgetésbe elegyedtek Schusster Johannával, aki a beszélgetés során elmesélte, hogy Budapestre utazik. A gyilkosok ekkor már elhatározták, hogy végeznek a leánnyal. Tovább érdeklődtek és valamilyen ravasz trükkel megtudták, hogy a leánynál 50

ezer lej készpénz van, amely összeggel bevásárolni szándékozik a magyar fővárosban. A gyorsvonat közben robogott célja felé. Tövis felé járhattak, amikor a leány és utitársai leülhettek az ülésre. A mit sem sejtő leány nyugodtan feküdt le és süket ábrakt volt. Ajtaján, mint ilyenkor szokás, a függönyök le voltak eresztve és az elvetemedett emberek háborítatlanul végezhetik alvó áldozatukkal. Amikor ugyanis meggyőződhetek arról, hogy a leány mélyen alszik, egyikük hirtelen hozzáugrott és száját zsebkendővel betömte. Schusster Johanna magához tért, azonban annyira ideje sem lehetett, hogy a helyzetet átgondolja az ijedt ébredés után, amikor a gyilkosok egyike felrántotta a fülke ablakát, megfogták a magával tehetetlen leányt és az ablakon keresztül kidobták a 70—80 kilométeres sebességgel robogó vonatból. A rablógyilkosok ezután magukhoz vették az áldozat retiküljében levő 50 ezer lejt és nyomtalanul eltűntek.

Schusster Johanna a töltés mellett elhúzó-dó, hóval borított árokba zuhant. Esméletlenül esett a két-három méter mélységű árokba, később azonban magához tért. Kétségbeesve érezhette ekkor, hogy jobb lába és csuklója elvannak törve. Erejének végső megfeszítésével, hasoncsúsra kivonszolta magát az árokból és nagy nehézségek árán a mintegy 50 méterre levő uthoz vergődött. Ekkor már annyira ki volt merülve, hogy elvesztette eszméletét és a dermesztő hidegben az országúton maradt, kiszolgáltatva a tagynak és a farkasoknak. Tegnap reggel azután az arrahaladó fuvarosok megtalálták a szerencsétlen végű Schusster Johanna csonttá fagyott holttestét. Azonnal értesítették a csendőrséget, ahonnan pedig bizottság szállott ki a helyszínre, majd pedig a holttestet boszállították a csendőrségre.

Eltűntek a hamis orvosi bizonyítvány tulajdonosai

A katonaszabadítási per szenzációja

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári katonaszabadítási ügyben a vizsgálat teljes apparátussal folyik. Az ügyben a narmire napi vizsgálati fogságban elmarasztalt aradi főorvoson, Bodea Ionel dr.-on kívül, még számosan szerepelnek olyanok, akik ellen kompromittáló adatok merültek fel. A vizsgálat eddigi megállapításai szerint, hatvanegy hamis bizonyítvány volt forgalomban Erdély területén. Ezek közül — mint a vizsgálat megállapította — tizenkilencet Bodea dr. állított ki, míg a többiek kiállításá magánosok műve, akik valamilyen módon hozzájutottak a klinikai bélyegzőhöz és hamis aláírásokkal manipuláltak.

A kolozsvári vizsgálóbíró maga elé idézte mindazokat, akik hamis bizonyítványok alapján jutottak hozzá felmentésükhöz. A gyanúsítottak nagyrésze azonban eltűnt a hatóságok elől és így még egyetlen embert sem lehetett kihallgatni azok közül, akiket a hamis bizonyítványok segítségével felmentettek. A vizsgálat fejleményei iránt természetesen élénken érdeklődnek a katonai hatóságok és így tegnap Bucurestiből a hadügyminisztériumnak egy táborok-inspektora érkezett Kolozsvárra, aki hosszas megbeszélést folytatott Pastia vizsgálóbíróval.

Elégtétel Hindenburgnak

„Hitler legfeljebb csendörnek jó és nem elnöknek“

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés mai ülését Loebé elnök azzal a bevezetéssel nyitotta meg, hogyha a tegnapi jelenetek megismétlődnek, erélyesebb eszközökkel lépnek fel a rendezavarókkal szemben. Groener hadügyminiszter reflektált Goebbels tegnapi kijelentéseire, amelyek súlyosan sértők voltak Hindenburgra nézve. Megállapítja, hogy a német nép túlnyomó része örültségnek tartja a világháború első katonáját, Hindenburgot (taps), a szökevény szóval bármilyen kapcsolatba hozni.

Nemzeti szociálisták: Nem történt ilyesmi!

Groener: Ezt csak olyan ember meri megkockáztatni, aki a háborút csak hallomásból ismeri. Visszautasítok a legnagyobb eréllyel minden olyan kijelentést, amely Hindenburg elnök urat sérti, mert ez a sértés a németiséget is érinti.

A szociáldemokraták szónoka Hindenburgban látja az alkotmány megvédését, tüntetőleg mellette szólal fel. Kijelenti, hogy Hitler legfeljebb csendörnek jó, de elnöknek nem! (Nagy zaj a nacionalisták körében, akik erre ki is vonulnak.)

Színház — Irodalom — Művészet

Szombaton este mutatkozik be Vigh Ernő társulata

Az aradi színház kapui ismét megnyílnak szombaton este Arad közönsége előtt. A „Fehér ló“ című slágeroperettben mutatkozik be Vigh Ernő színiigazgató társulata, amelynek minden száma, minden jelenete élményt jelent az operettet kedvelő publikum részére. Vigh Ernő színiigazgató olyan elsőrendű erőket vontat fel az aradi színház színpadára, akik megállják a helyüket bármelyik nagyvárosi operett-színpadon is. Kőszeghy Margit koloratúrénekesnő fogadónéja olyan tökéletes alakítás, amely úgy énektudással, mint színészi készséggel, kiválóan brillíroz. De felvonnak a többi Kőszeghyek is, a temperamentumos Kőszeghy Dusi és a kedves Kőszeghy Manyi. Fratta Géza, Borovszky Oszkár, Légrádi Pál, Vigh Ernő, Kozma Hugó, Földes Berta és Kun Dezső járulnak még hozzá az előadás sikerre segítéséhez. A „Fehér ló“ ragyogó kiállításban kerül színre, külön betétszámokkal, szenzációs táncok és kitűnő muzsika jellemzik még az előadást. A bemutató előadásra jegyek már kaphatók a Városi Színház pénztárában.

LEGUJABB

Párisban fényes nappal kiraboltak egy bankot

Egyik ellentálló tisztviselőt leszúrták a banditák

Párisból jelentik: Ma délelőtt megdöbbentően vakmerő bankrablás történt a francia fővárosban. Fényes nappal kirabolták a jugoszláv származású Brauch bankár magán-bankját, amely a legforgalmasabb helyen az Opera mellett áll a Rue Lafayette 15. szám alatt. Fényes nappal késsek és revolverekkel felsze-

relt banditák jelentek meg a bankban, az egyikük álarcot viselt. Fegyvereikkel sakkban tartották az egyik szobába terelt tisztviselőket, majd a pénzszekrényből 13 ezer frankot elraboltak és eltűntek. Az egyik tisztviselőt, aki nem tett elég gyorsan eleget a banditák felszólításának, oldalba szúrták, úgy, hogy kórházba kellett szállítani. Állapota azonban nem súlyos.

Autó és villamos katasztrófális összeütközése Budapesten

5 utas életveszélyesen megsebesült — Egyik áldozatnak a helyszínen amputálták a lábát

Budapestről jelentik: Ma este 10 órakor súlyos szerencsétlenség színhelye volt a Ferenc József-híd budai oldalán elterülő térség. A 91-es villamoskocsi összeütközött egy teherautóval. A teherautó olyan súlyos rázkódtatást szenvedett, hogy mind az öt utasa életveszélyesen megsebesült. Az egyik szerencsétlenül járt utasnak ballátát a helyszínen amputálni kellett. Valamennyit be szállították a

Rókus-kórházba. A szerencsétlenül járt utasok közül négynek a személyazonosságát sikerült megállapítani: Sánta Lajos napszámos, Kettner Lajos napszámos, Bodola Lajos napszámos és Aszalos Domokos sofőr. Az ötödik utasnak, aki legsúlyosabban sebesült meg, nem sikerült még kilétét megállapítani. Valamennyien igen súlyos és életveszélyes sebesüléseket szenvedtek.

Tömegmészárlás Moldova határán

Az orosz határőrök gépfegyvertüze — Negyven halott, husz sebesült

Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i szíriancifőnökség jelentése arról számol be, hogy ma véres tömegmészárlás folyt le a moldvai köztársaság határán. A moldvai köztársaság területéről nagyszámu parasztság akart átszökni Romániába. Az orosz határőrök gépfegyvertüze bocsájtottak a menekülők után, a

kiknek legnagyobb része holtan terült el a helyszínen. Az Epoca híradása szerint a határmenti tömegmészárlásnak negyven halott és husz súlyosan sebesült áldozata van és csak alig néhányan érték el a román területet teljes épségben. Az eset a fővárosban rendkívül nagy megdöbbenést keltett.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Teljesen kizárják a román kukoricát Csehországból

Február 16-ika óta egyetlen vagon kukoricát sem szállíthattak át a határon — A román exportörök eredménytelen intervenciója

A csehszlovákiai beviteli és devizakorlátozásokkal kapcsolatban a román exportörök körében már sok panasz hangzott el. Legutóbb a cseh kormány rendeletet adott ki, amelyben úgy intézkedik, hogy február tizenhatodikától kezdve egyetlen vagon kukorica sem lépheti át a cseh határt addig, amíg a cseh kormány előzetes devizaengedélyét a vevő felmutatni nem tudja. Szatmáron a rendelet életbeléptetése után a Terménykereskedők Egyesülete gyűlést tartott, amelyen a kormány sürgős intervencióját kérték a rendelet visszavonása érdekében. A gyűlésen több felszólalásban ismertették, hogy mi a tengeri-export megfojtásának prágai technikája. Prágában a devizaengedélyeket a cseh Nemzet Bank mellett működő külön hivatal adja ki.

Csehországnak e pillanatban körülbelül százhatvan olyan beviteli cikke van, amelynek behozatalát a cseh kormány devizaengedélyhez is köti. Ebbe a százhatvan cikkbe sorozta a cseh kormány a tengerit is. E pillanatban tizenegyezer kérvény fekszik a cseh Nemzeti Bank engedélyező hivatala előtt és tekintettel arra, hogy a hivatal csak hetenként kétszer, kedden és pénteken gyűlésezik, eddig a tizenegyezer kérvényből mindössze kétezeret intéztek el. A román kukorica-beviteli kérvényekre tehát csak alig hatvanok hét múlva kerülnek sor, mikor viszont a kukoricaexport már nem aktuális. A román exportörök már interveniál-

tak annak érdekében is, hogy vegyék elő soron kívül a kukorica bevitelére vonatkozó kérvényeket, de a Nemzeti Bank ennek a kérelemnek nem adott helyet.

= Szó sincs a devizakereskedelem korlátozásáról. A Kamara és a Szenátus által megszavazott, a Kompenzációs Pénztár felállításáról szóló törvényt a külföldön tévesen interpretálták. A bécsi, budapesti és prágai lapok a hírt úgy közölték, hogy Bucurestiben devizaközpontot létesítenek. A Banca Nationala most körtáviratot küldött a külföldi jegybankokhoz, amelyben leszögezi, hogy szó sincsen olyan intézkedésről, amelylyel a devizakereskedelmet korlátozzák.

= A Banca Nationala kamatlábleszállítása. A Banca Nationala évi közgyűlésén a jelentés felolvasásakor bejelentették a kamatláb leszállítását. Egy nagyszabedű bankár ezzel kapcsolatban kérdést intézett a Banca Nationala vezetőségéhez és megkérdezte, hogy mikor kerül sor a kamatláb leszállítására. A nagyszabedű bankár a következő választ kapta: Két héten belül a Banca Nationala birtokában lesz annak a statisztikának, amely teljes pontossággal összefoglalja a romániai pénzügyi helyzetek agrárköveteléseit. Abban a pillanatban, ahogy ez a kérdés végleges tisztázást nyer, napirendre kerül a kamatláb leszállításának kérdése is. A Banca Nationala vezetősége úgy tervezi, hogy a jelenlegi kamatlábat két százalékkal szállítja le.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lei vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszírással ellátott kérdézkérdésre válaszolunk. Ajánlatok kelés levelek továbbítására megfélelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

APRÓHIRDETÉSEKET ESTE 9 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

KERTESZ korestitik azonnali belépésre, aki baromfi is ügyene. Glück Pülöp, Alba-Iulia. 519

DEUTSCH ROUMÁN-SCHES Fr. Eulein sucht Posten per sofort. Adr. bitte in der Adm. des Aradi Közlöny. 577

KONYHA ES VIRAGKERTESZETBEN teljesen jártas nőtlen, román sámpolgár kertészt keres az eddigi működés, valamint személyi adatok és fizetési igény megadása mellett ajánlatot kér. Aradalmi Fogyóélesség Savarain, jud. Arad.

BANATI és részben ERDELYI tourára keresünk 40-50.000 Lei kézpénzgarantával rendelkező, inkábbsoval megbízható jól bevezetett rövidtávú utazót fix fizetéssel és jutalékkal. Ajánlatok „Szállítóképes gyárvalalat” jellegű az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek.

HAZMESTERPAR középkori felvétetik március 1-re. Kohn, v. Bathyány-ucca 11. sz. 579

LAKÁS.

KIADÓ elegánsan bútorozott szoba különbejárattal, volt Rákóczi-ucca 13. emelet. 200

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben. 200

KETSZOBÁ, konyhas 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Arad Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ZEISS, GÖRE és színházi látesővek, antik zenélő óra, japán vazák, ezüst gyertyatartók, kinaezüst girandók, keleti perzsaszőnyegek, festmények, zongorák, hegedűk, citera, mandolin, gitár, Bieder-mayer szalon, komplett szobaberendezés, velencei tükrök, asztalok, székek, vitrinek, függönyök, márványoszlop, kristály tárgyak, iróasztal garnitúrák, antik női íróasztal, vitrintárgyak, börgarnitúrák, arany karkötővák, diványpárnák, gazrescho, gyönyörű barokstílusú szalon stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

KESZPENZERT veszek régi és modern ezüst tárgyakat és ezüst figurákat. — SÜRGŐSEN KERESK: irógépeket, régi sevesri Altwien meiszeni figurális porcellánokat, gyári keleti és helyben készített szőnyegeket, minden mérethez, 12 személyes ezüst evőeszközöket, ezüst tálcákat, antik s modern bútorokat, sehes-kozokat stb. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

KERESSEM megvételre Puccini „Bohémek” című operájának teljes kivonatát zongora és énekre. Címét és árajánlatot zárt borítékban „Bohémek” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít.

EGESZEN új jelmez, nagyon olcsón eladó. Érdeklődni: v. Andrássy-tér 19., ház mesternél.

Valódi nyári rózsakrumpli

házhöz szállítva ... 330.- L.
Makói hagyma kgm. 6.-
Fehér bab 4.50,-

Krammer,
v. Calvin János-ucca 9. sz.

INGATLAN.

HAROMSZOBÁS magánházat, villany, vízvezetékekkel 150.000 Lejig azonnali készpénzfizetés mellett megvételre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek. 100

Házat vennék 200.000 Lejig, havi minimálisan 3000 lej házbér övedelemmel. Ajánlatok románul Str. Oltuz (v. Illés-u.) 200. sz. küldendők.

Pénzkölcsönt adok házbérlésre. — Cim: Str. da. Oltuz (volt Illés-u.) 200. szám.

Elvesztettem Browning-revolveremet, (amely 7087. számot visel) a Valsztó-ucca és Illés-ucca táján. Becsülettel megta a jó jutalom ellenében ad a le Strada Oltuz (volt Illés-ucca) 200. sz. alatt.

HIRDESSZEN

a 47 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

Ruhák, kabátok festése és vagyitisztítása új gépekkel a legmodernebb eljárás. Legszébb és leggyorsabb. Arad, Str. Troiescu (volt Teleki-ucca) 13.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Világosodó... két csillag... nyílt...

Ez a két csillag az 1932. rádiózás egén a **TrioTron** és **Minerva** Minerva rádió nincsen TrioTron lámpa nélkül.

CAROL HIRSCHMANN
CASA DE IMPORT
ARAD, Str. Gheorghe Lazar 17.

OKTATÁS.

TANITÓNÓ, francia, német, román órát ad. Három hónap alatt elsajátíthatók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 576

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnala kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Uradalmi malom

teljes malomberendezéssel, épülettel és nagy beltelekkel, valamint lakóházak, szantók és kaszálók, igen olcsón eladók.

„Gamarad” farm Tanf, Aradm.

Rózsaburgonya

kapható 100 kgr.-ként 310 lej árban ROTH, Strada Eminescu 3. sz.

Gyümölcsvadcsemeték:

Doucín, Prunus avium sylvestris, St. Julien, birs stb. Erdészeti fák, lomb- és tűlevelűek magosmetői, továbbá ribiszke, pöszméte, málna. Olcsó gyümölcstaakció. Prima fák!

Kolouch Károly

faiskolagazdasága, Szeged

ABC

utások részére:

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállóban.

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja